Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
No 3148

HANOI

Một năm	6	00	6	00	6	00	6	00	6	00	12	00
Các làng và Các công-sở	»		8	00	8	00	8	00	8	00	»	
Sáu tháng	3	00	3	00	3	00	3	00	3	00	6	00
Ba tháng	1	50	1	50	1	50	1	50	1	50	3	00
Một tháng	0	50	0	50	0	50	0	50	0	50	1	00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

ANNONCES

Ces annonces à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,033 de largeur.

Une seule insertion	0$ 20 la ligne
Par contrat annuel	
Par centimètre et par insertion	0$ 05 la ligne
Réclame dans la 1re page	2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales	1$ 50 la ligne

On traite à forfait pour les contrats importants.

Adresser télégraphiques TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI

TELEPHONE N° 139

Cái tục cúng lễ tổ tiên của ta trong ngày tết

Bài trước kỳ giả nhân bàn việc ăn tết của ta có nói đến tục cúng lễ tổ tiên, nay lại xin bàn rõ cái tục ấy có quan hệ đến gốc gia-đình và nền phong-hóa ở xã-hội ta thế nào, tưởng cũng là một việc ta nên suy xét vậy.

Nước Nam ta đã mấy nghìn năm theo văn-hóa của Trung-hoa, vẫn là giữ cái gia-tộc chủ-nghĩa, lấy việc cúng lễ tổ tiên và nối dõi tông-đường làm một việc rất quan trọng. Đức Khổng-tử nói: « Sự tử như sự sinh, hiếu chi chí giả », nghĩa là thờ người chết cũng như thờ người sống, mới thật là hiếu vậy; thầy Mạnh-tử nói: « Bất hiếu hữu tam, vô hậu vi đại », nghĩa là có ba điều bất hiếu, mà điều không có con là lớn nhất. Trong ấy người Việt-Nam dầm thấm những câu nói ấy đã từ bao giờ, mà cái tục cúng lễ tổ tiên mới thành ra thông hành cả trong nước, không cứ làm nghề nghiệp gì, không cứ ở địa-vị nào, việc phụng sự tổ tiên vẫn cho là cái bổn phận thứ nhất của con cháu, sắp sáng tuần tiết đỗ chạp, giàu thì mâm cao cỗ đầy, nghèo thì lưng cơm chén nước để tỏ lòng cảm mến đến tổ tiên; cái tiếng bỏ bỏ tết ở nước ta, đã bẩu cho là một điều tội ác rất to, tuy không có pháp-luật ngăn cấm gì, mà cũng không ai dám phạm.

Người mình đối với người đã qua, nghĩ đến cây có gốc nước có nguồn mà giữ lòng trung hậu đối với người về sau, nghĩ đến gốc càng sâu rễ càng quấn mà hết sức vun giồng, cho nên ở trong gia-đình, cha cha, con con, vợ vợ, chồng chồng, mối cảm tình thắm lại càng sâu, dây thiên-luân thắt lại càng chặt; thường thấy lắm người gặp phải gia-tư bần-bách, hay là tình cảnh đỡ đang mà vì cái lòng cảm niệm đến tổ tiên và cái lòng trông cậy ở con cháu, cái vui thú ở gia-đình vẫn thường đậm đà, mà tình quyến luyến không bao giờ phai nhạt, đành chịu quanh năm dầu tắt-mặt-tối, cả đời ngậm đắng nuốt cay, mà vẫn không manh cái lòng phụ nghĩa bạc tình, để cầu lấy cái vui sướng trong một lúc. Sự trật tự trong gia-đình vẫn giữ được vững vàng, nền phong hóa trong xã-hội không đến nỗi đổi bại, chẳng phải phần nhiều nhờ về cái tục cúng lễ tổ tiên ấy là gì?

Có người nói rằng: nước mình vì cái tục trọng việc cúng lễ tổ tiên quá, mà sinh ra nhiều điều không hay, những nhà giàu có thì vì cúng lễ mà sinh ra sự bận rộn, những nhà nghèo khó thì việc đỗ tết lại thêm chi tiêu phù phí mà phải chịu phiền-lụy về đời, và lại người mình vì cái tục ấy mà phần nhiều tư-tưởng thành ra bó buộc, chí khí lại hóa đổi đường, chỉ loanh quanh trong chốn gia hương, không có chí tiến thủ rộng xa, mà cách mưu sinh lại càng thêm túng quẫn. Phải, ở đời việc hay thì lại có cái dở ở trong, là vì người mà sinh tệ; ta chỉ nên bỏ cái dở để giữ lấy cái hay, như gặp khi đỗ tết nhà thì mâm cao cỗ đầy, không thì lưng cơm chén nước, tùy gia phong kiệm, để tỏ lòng thành kính với tổ tiên, còn cái tục lấp nập cỗ bàn, thết đãi tân khách, đã làm mất cái ý hay cúng lễ, mà lại sinh một sự phiền lụy cho nhà nghèo, thì nhất thiết bỏ đi cũng là phải. Và gặp cái buổi người khôn của khó, sinh kế gian nan, thì ta nên cứ việc gắng sức đua tranh để xây phương sinh hoạt, chỗ nào tiện cách làm ăn thì ta đến, miễn sao sinh kế phát đạt, gia-đình hưng vượng, tức là làm vẻ vang cho tổ tiên; tục ngữ ta đã có câu: « Con cháu có mát mặt, thì ông bà mới thỏa lòng » mà con đâu thì cha mẹ ước: cái tục tốt cúng lễ tổ tiên ta vẫn không hề nhãng bỏ, nhưng cúng lễ ở đâu mà chẳng cúng lễ được, cần gì cứ phải giữ ba gian nhà thờ, coi mấy khu phần mộ, mới là biết cảm niệm đến tổ tiên hay sao. Nước ta xưa kia giao-thông chưa được mở mang, kiến văn hãy còn eo hẹp, nên thường bó buộc về cái tục cũ quá mà sinh ra những cái cử động không ý thức cũng nhiều, nhưng mà những thói hay tục tốt, đã làm cho một dân-tộc được hưởng sự vui thú êm đềm, sinh trưởng đoàn tụ với nhau được mấy nghìn năm, tức là cái quốc-túy của ta đó. Nay ở vào cái buổi tân cựu giao thời người mình đương khuynh-hướng về lối mới, mà bao nhiêu lệ tục của mình thì đều cho là chỗi cùn đẻ rách mà muốn quăng bỏ đi; ta tưởng nên lấy bụng tinh mà suy, dùng mắt tinh mà xét, đừng thấy bông mà triệt lửa, đừng thấy nghẹn mà bỏ ăn, biết cái tục dở mà bỏ, lại phải biết cái tục hay mà giữ, thế mới hợp cái thời nghĩa cải-lương, là cải-lương cái dại cái khờ, mà vẫn không bỏ mất cái hay cái tốt vậy, ai bảo vì bỏ cái tục tiêu phí vô ích trong ngày tết mà đến bỏ cái tục cúng lễ tổ tiên đi bao giờ.

H. T. B.

DÂN-TỘC NÀO HAY VIẾT THƯ NHIỀU NHẤT

Trong các nước, có nước Anh là thư tín vãng lai nhiều nhất và việc bưu-điện tiện lợi hơn cả. Người ta tính số thư đề đông trong một năm của mỗi người dân các nước như sau này: Nước Anh: 78; Hoa-kỳ 67; Nouvelle Zélande: 66; Thụy-sĩ: 59,7; nước Đức: 55,9; Đan-mạch: 41,6; nước Áo: 38,2; Argentine: 37,2; Luxembourg: 34,6; Hà lan: 31,1; Bỉ: 29,4; Thụy-điển: 26,4; Pháp: 26,2; Na-uy: 20,5; Ý-đại-lợi, Tây-ban-nha, Bồ-đào-nha: 2.

HƠI ĐỐT ĐÈN LÀM BẰNG LÁ CÂY

Trường cao-đẳng chuyên-môn ở Karlsruhe đã chế một cái máy dùng lá cỏ, cành vụn mà nấu được hơi đốt đèn. Máy ấy rất giản dị, những nơi nhặt hẹp cũng có thể dùng được.

Máy ấy rất tiện cho những nhà đốn điền có thể dùng máy để chế hơi đốt đèn, đốt lò sưởi hoặc chạy máy mà không tốn bằn điện-khí.

Cứ một lít nước đựng hơi ấy, sức nóng được 3.500 calories, lửa sức nóng bằng hơi chế bằng than mỏ, nhưng cũng đủ trần đèn và để chạy máy cũng đủ sức rồi.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 10 Janvier 1925

Đồng-minh với việc trù binh. Quan Clémentel, quan Thượng-nghị-viện Tây-ban-nha và quan Churchill xét mấy vấn-đề của hai nước Pháp Bỉ không hợp ý nhau, nhất là về việc hoãn các phi khoản về việc trù-binh. Nghe đâu Đồng-minh ưng giảm số quân trù binh, để được thừa tiền thêm mà phân-phát cho các nước. Nước Anh ưng định số tiền phi tổn về trù-binh mỗi năm là một trăm năm mươi triệu marks kim-tệ. Các nước gần hợp ý nhau.

Ngày chủ nhật nói đồng giảm định sẽ lập [illegible] không có dự việc nghị-luận tại hội-đồng.

Việc chính trị nước Đức

Quan Marx không nhận lời lập tên nội các nữa. Quan tổng-thống Ebert đã tiếp ông Stresemann, và ông Luther.

Cái nạn cộng sản ở Yougoslavie

Đến khám ở Zagreb có bắt được một bản ám-văn về việc chánh-phủ Xô-viết muốn khuynh-đảo chính-phủ ở Yougoslavie.

Nước Đức với nước Pháp

Cuộc hội-nghị của [illegible]-đồng để quốc bàn về việc [illegible] nước Pháp Đức điều-đình giao-ước thương-mại với nhau, mãi đến một giờ sáng mới tan.

Chiều hôm nay M. Trandelenburg sẽ trở lại Paris.

Báo *Gazette de Voss* nói: hội-đồng đế quốc [illegible] chương trình của M. Trendelenburg không ưng bản dự thảo giao ước tạm thời của nước Pháp.

Một đường ô-tô ở bắc-bộ Phi-châu

MM. Georges và René Estienne, đi hai chiếc xe Renault khởi hành ở Dahomey ngày 1er janvier, đã tới Colom Bechar ngày 7 janvier đi từ đầu đường hỏa xa Dahomey đến đầu đường hỏa xa Algérie.

Tin về việc phục tích ở nước Áo

Một người về đảng bảo-hoàng nước Áo có nói: tin-đồn rằng phế-hậu Zita định vẫy duyên với ba-tước Hunyadi để trả tính cho [illegible] Otto lên ngôi, quốc-vương ở Hungary là một tin đồn sai.

Nước Pháp và nước Uruguay

Báo *Petit Parisien* nói rằng M. Blanco thượng-thư ngoại-giao nước Uruguay được thưởng đệ nhất hạng bắc-đẩu bội-tinh vì có công lớn trong việc lập bản giao-ước này mai hai nước Pháp và Uruguay ký với nhau. Theo như bản giao-ước ấy nước Uruguay sẽ cho nước Pháp vay 100 triệu để mua [illegible] nước đã ở Uruguay.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi báo-quán, thì cho biết cái số in ở trên giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quán ấy, để cho người làm đỡ vất vả. Kẻo các ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc tháo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Tin Trung-hoa

(*Bản báo Reuter*)

Vi-ô ở Tùng-giang

Tân-Bắc-kinh, 30 décembre. — Sáng hôm nay, tòa công-sứ đã bàn về việc Tùng-giang. Hội-đồng quyết định thi hành mọi phương-sách để trừ những việc xảy ra như trước, rồi sau này sẽ trù tính để giải quyết việc Giang-Chiết.

Tân-Thượng-hải, 30 Décembre. — Ở miền lân-cận Tùng-giang vẫn đánh nhau, nhưng hai bên không nên nào dùng đến đại-bác. Không rõ có phải Trần-lạc-Sơn vâng lệnh đánh đuổi Tôn-truyền-Phương ra ngoài Chiết-giang hay là Trần tự ý đánh Tôn để thu lại quyền chỉ huy sư-đoàn thứ tư ở Chiết-giang. Chiều hôm qua nhiều người trốn đến Thượng-hải. Ở Thượng-hải vẫn yên ổn như thường.

Một tin về Ngô-bội-Phu

Tân Hán-khẩu 1er Janvier. Ngô-bội-Phu tới Hán-khẩu chiều hôm nay có một trăm binh đi hộ vệ.

Tôn-Văn vào Bắc-kinh

Hương-cảng ngày 3 janvier 1925. — Hồi 10 giờ ngày 3 décembre 1924 Tôn-Văn cùng với các người thân-tín là Uông-tinh-Vệ và Thiên-[illegible] vào Bắc-kinh. Hồi bốn giờ rưỡi tới nơi. Có đại sứ Nga đem các người làm việc trong sứ quán đến tận ga [illegible] Tôn-Văn đến Tôn. Các người thừa tùng của Tôn ngồi ở trên xe vừa xuống những bực thang tuyến ngôn là phản đối các điều-ước bất bình đẳng sau khi Tôn đã xuống xe, có đại-biểu của Đoàn-kỳ-Thụy ra đón, các viên trong tòa ngoại các, trừ có tổng-trưởng là Lý-tử-Hiệu không đi, còn thì đều ra tận ga đón Tôn cả. Ôn vào nghỉ tại một phòng điểm, còn Uông-tinh-Vệ thì vào ở nhà Cố-duy-Quân. Tôn đã định ngày đến Tây-sơn chào Phụng-ngọc-Tường, nói là để đi dưỡng bệnh. Bên đó khiến cho nhà đương-quyền phải lấy làm nghi hoặc vì Phùng hiện ở Tây-sơn, tuy là nói không can thiệp đến chính-trị, nhưng người ta vẫn cho là Phùng có ý riêng định đồ mưu gì. Tôn-Văn thì đối với Đoàn vẫn có ý bất bình vậy mà Tôn lại đến hội ngộ với Phùng thì các đầu khỏi có điều quan-ngại cho chính cục mới được.

Cuộc hội-nghị thiện-hậu

Hương-cảng 5 Janvier. — Ngày 3 décembre 1924 Hoàn đã thông điện cho trường quan các tỉnh định đến ngày mùng một tháng février này thì đến phải đại biểu đến dự cuộc hội-nghị toàn-hậu. Đoàn lại điện mời 55 người tướng lĩnh có công đánh đuổi Tào đến Bắc-kinh dự cuộc hội-nghị ấy.

Tôn-Văn lại bị bệnh

Hương-cảng 5 Janvier. — Tôn-Văn bị chứng đau gan, bệnh tình coi ra nặng, thầy thuốc có khuyên Tôn vào nhà thương để mổ cứa, nhưng Tôn tự cho là không cần phải chữa, bảo là cái bệnh cũ lại phát không có điều gì đáng ngại lắm, chỉ cần phải tĩnh dưỡng mà thôi. Vì vậy nên các tân khách lại thăm, Tôn chỉ tiếp Uông-tinh-Vệ và Hoàng-xương-Cốc tiếp kiến. Đoàn-kỳ-Thụy có trần đến thăm Tôn-Văn, nói chuyện kín đó 2 giờ, Tôn đối với sự tổ chức cuộc quốc-dân hội-nghị tỏ ý không bằng lòng, cho nên Tôn hết sức giữ lấy Quảng-đông và Giang-tây làm nơi căn-bản.

Lại một tin về Ngô-bội-Phu

Hương-cảng, 5 Janvier. — Ngày 1er janvier Ngô-bội-Phu mang hơn một nghìn quân đến Hán-khẩu lần đầu đóng yên cần tiên-đế Nam phải kuyên Ngô ra khỏi địa phận ngày. Đoàn-kỳ-Thụy điện cho Tôn-điêu-Nam dẫn đưa Ngô về Bắc-kinh để làm một cái vị trí tương đương cho Ngô. Ngày mùng hai Tôn đã sai [illegible] giả tân quân độ của Ngô. Ngày mùng ba sai Trần-gia-Mô đem 3 [illegible] quân đưa Ngô đến lấy-sơn để nưu dưỡng.

Tin Trương-tác-Lâm

Hương-cảng 5 Janvier. — Trương-tác-Lâm định giao binh quyền cho con là Trương-học-Lương trông nom rồi về Phụng-thiên, nhưng vì hoàn cố ý lưu lại. Trương lại làm hiếu, còn giữ quyền lại cho về trước.

Lệnh đại-xá

Hương-cảng, 5 Janvier. — Mới giờ hôm 1er Janvier Đoàn-kỳ-Thụy hạ lệnh tuyên bố về việc đại-xá rằng:

Trừ các án Tào-Côn và các tội cường đạo, giết người, đốt nhà phá đê thì không tha, còn thì bất luận tội nặng nhẹ đều đã phán quyết rồi cũng cho được khỏi tội cả.

MỘT CÁI NHÀ THỜ MỚI Ở HOA-KỲ

cái nhà thờ mới nhất thế kỷ này là cái to lớn, thì đáng vào bực thứ ba trên thế giới, chỉ có nhà thờ lớn ở Séville, và nhà thờ Saint Pierre ở Rome là to hơn mà thôi. Nhà thờ làm theo một kiểu rất mới và rất khó, làm rất chắc chắn cho được bền tuổi-tác vạn-tải.

Xem cái kiểu nhà thờ ấy, thì khó nhất là cái cuốn lòng ngang, vì trên chỗ lòng ngang nối với lòng dọc, phải xây một cái tháp cao 152 mètres, nghĩa là cao hơn lòng dọc nhà thờ 122 mètres. Mà chính cuốn ấy hai hàng cột đối nhau lại cách nhau 30 mètres. làm thế nào mà xây được một cái cửa cuốn, đủ sức để đỡ được cái tháp ấy.

Ngày xưa phải 50 năm, 100 năm mới xây nên một cái nhà thờ vĩ-đại như thế chứ như nhà thờ Saint Jean l'Evangéliste — đã nhà thờ đương làm — chỉ mất độ 10 hay 12 năm mà thôi.

Nhà thờ này có diện dài 183 mètres, lòng ngang 96 mètres, có chỗ cho 1.000 người ngồi. Phí-tổn tính mất độ 2 triệu.

CÁI KHỔ NHỌC TRONG NGHỀ MỘ BỀ

Mộ bề mà dùng thứ to [illegible]aphan-de, thì khoẻ, khỏ nhọc là mấy, nhưng so ấy đất lắm, không mấy người có mà dùng. Còn như mộ bề [illegible] ở đồng so ấy, như bọn thuyền chài các nước vẫn mò bề lấy trai ốc ngày nay, thì cũng tôn công phu lắm.

Trước khi xuống bể, người thuyền trải phải mặc bao tay bằng da, để cho tay có chạm vào đá khỏi sây ra, dùng một cái [illegible] giống như bịt mồng mũi, dùng sáp mà nhồi [illegible] cho kín, dùng dầu mà bôi ngoài da, để giữ cho nước mặn khỏi ăn. Ở cổ đeo một cái rổ để nuốt được trai ốc thì bỏ vào đấy. Cứng quanh mình buộc một cái [illegible], để thông tin với tàu trên mặt nước. Dưới chân có một cái bàn đạp để dận xuống. Bàn đạp ấy có buộc một hòn đá nặng. Lấy xuống đáy bể, thì phải với nhặt lấy trực nhiều trai ốc. Xem thế khổ nhọc nhận được hơi nữa, thì khó mạnh vào cái tường, để người trên kéo lên. Mỗi lần lặn độ hai phút, mỗi giờ lặn từ 10 đến 12 lần.

Giải đáp những điều pháp-luật

CÂU HỎI. — Nước quí-báo làm ơn chỉ-giáo cho tôi điều sau này:

Tôi có một thửa đất ở phố, thuế thổ trạch xưa nay vẫn đóng đủ lệ. Năm ngoái tôi đi vắng, ngụ ở quận phố vì có hiềm khích với tôi, dọng tỉnh làm ngụ, không giao phải lai cho đàn-bà nhà tôi đến lộp thuế. Năm nay tôi đến đóng, người ấy không nhận, nói rằng khu đất ấy, vì năm ngoái không có thuế, nên năm nay thuộc về nhà-nước rồi.

Vậy của cách gì làm cho khu đất ấy lại hoàn về cho tôi không? Xin ngài chỉ bảo cho.

TRẢ LỜI. — Người nào bảo ông thế là dọa nặng có và dọa một cách rất vô lý. Vì dù ông không đóng thuế nữa tài cả đất ấy cũng không mất chỗ, mà mãi ngày nhà thế được. Nhà-nước có muốn tịch ký đất của ông nữa thì cũng phải theo đủ các thể lệ ở điều 178 đến 186 trong code du quan Gia-long ngày 30 décembre 1912 là chỉ-dụ nói về lệ tài-chính ở nos-địa. La trước hết nhà-nước phải có chỉ và bản đồ vẽ của ông đã, nếu tỏ đạc bạn không đủ tiền thuế tại bấy giờ mới được bán đất đai.

Nếu nhà nước chưa bán đất thì đất ấy vẫn là của của ông, không ai có quyền lấy được.

Vậy nếu ông xuống có giấy chứng thực rằng ông đã nộp thuế năm ngoái rồi chính quyền nào [illegible] lấy phải lại.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	18 độ
15 giờ	21 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hàng nhất, một tạ	11	06
— nhì, —	10	20
— ba, —	9	50
Thóc hàng nhất, —	8	60
Bắp ngô —	7	60

Giá báo. Kể từ ngày 12 Janvier 1925, giá báo ở khắc Nhà-nước định là 10 f. 25

Tin tàu. — Tàu *Limchow* đến ngày thứ ba 13 janvier ở Haiphong sẽ chạy đi Hongkong đường Pakhoi.

Các tàu từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 2h giờ 7 phút tối 14 janvier.

Phát hỏa tại tàu « Paul Lecat ». Ở Saigon vừa có điện tin báo rằng sáng ngày 10 janvier hồi 11 giờ ở tàu *Paul Lecat* phát hỏa. Mà 3 giờ chiều mới dập được. Tàu bị hỏng tại thiệt hại không nặng lắm. Hiện tàu chạy mũi lên bờ. Ngày 21 janvier tàu *Paul-Lecat* đã biệt bến Saigon.

Ngoại các quan cai trị. — Bản quan được tin rằng quan ra-tri Jaboulle người có gửi Qui-nguyên qui quốc nghỉ trước tết này mai sẽ bổ ra công sứ tha-hóng nay quan cai trị Lacaud về nghỉ. Quan công-sứ Jaboulle sẽ xuống tàu *Portnos* ở Marseille từ ngày đầu tháng, chừng đầu tháng hai tây mấy tới ở nơi.

Quan cai-trị Vinay phó Thống-sứ về Pháp nghỉ từ mấy năm trước cũng đã ở Marseille xuống tàu *Porthos* sang đây.

Hàng gửi đi đâu xảo Paris. — Các hàng-hóa gửi đi đâu-xảo Paris bây tại khu nhà xe ô-tô trường Hội-chợ từ hôm qua, chiều hôm nay thì đóng cửa.

Các hàng-hóa xem chưa có mấy, phần, nhiều là các đồ của học-trò trường. Kỳ nghề làm ra cũng, nào đăng-tiện, nào các tranh vẽ, nào

đồng đen, các đồ chạm bằng đồng đỏ, các bánh xe răng cưa bằng đồng và bằng thép. Ngoài những tuồng này ra thì có mấy bộ sa-lông bằng gỗ sơn và một bộ bằng gỗ trầm đánh bóng, các đèn treo, mấy bức thêu và mấy cái gối; các thứ này kiểu đã mới, làm lại công phu và nước bóng nước sơn lại tài-tình, trông thật là vui con mắt!

Tòa án Trùng-trị. — Sáng hôm nay tòa án Trùng-trị xử những việc sau này:

Đánh trọi người. — Ng-văn-Bưởi, chánh-tổng, Ng-văn-Thuyết lý trưởng, Ng văn-Bao phó hương-hội, Ng-v-Kham chánh hương-hội, Ng-văn Do xã tuần Ng-v-Am, Ng-văn Yên, Ng toị-Lang, Trần-thị Hương, Hoàng-thị-Kiên và Ng-t j-Tu đều ở làng Đồng lạc bị t ưa răng hôm 15 tháng chạp tây năm ngoái tuy một người làm đơn-điền tên là Ng-hữu-Duy tức Sen đem người nhà đến khai cái máng nước mới bị lấp để lấy nước chảy vào đồn điền, t i kéo nhau đến sinh sự rồi đánh M. Duy cùng người nhà rồi trói lại lấy mất một cái đồng hồ vàng, một cái tủi bằng bạc và hai quyển sổ nhỏ. Hỏi thì ben bị kiện không nhận lẽ gì cả.

Tòa hỏi được hai người c ứng thì hoãn việc này đến mồng 2 thang ai tây mới xét, vì luật-sư hai bên xin hoãn để đòi thêm chứng.

Ăn cắp khánh vàng. — Ng-v-Xu là cu-ly hôm 31 thang chạp tây năm ngoái thấy ở phố hàng Bát có đám cưới đông người lên ngay đến gần một đứa bé cất mất cái khánh vang đáng giá 16 đồng. Khi người mẹ đứa bé là thị Trường biết nằm lấy tên ấy thì nó đưa ngay cái khánh vàng ấy cho đồng đẳng chạy mất. Hỏi thì nó chối, nhưng có đủ chứng, nên tòa phạt 2 tháng tù.

Ăn cắp thuốc lá của chủ. — Phạm-đình-Lộc, ăn cắp của chủ thuốc lá và giấy cuốn thuốc lá đang giá là 7 đồng. Hỏi tên ấy đã thú nhận có ăn cắp. Tòa phạt 2 tháng tù.

Lừa đảo, ăn cắp và dùng thẻ sai của người khác. — Hoàng-v Long làm nghề sốp-phơ phụ có ăn cắp của một người tên là Lộc cái ví trong đựng cái thẻ sưu và 10 đồng bạc hiện đã có đơn trình ở sở Cẩm, nhưng chưa xét ra được vì không biết tên ấy ăn cắp. Hơn 17 tháng nay năm người tên ấy dùng cái thẻ sưu ăn cắp ấy đến hàng một người cho thuê xe đạp tên là Cần ở phố hàng Bông thuê một cái xe đạp đang giá là 35 đồng. Cách hai hôm sau người c ủ xe k ng thấy tên ấy đem xe trả, làm đơn đi kiện. Sau số mật-thám xét mới rõ tên Long là thủ phạm, tòa phạt tên ấy 3 tháng tù và 50 quan.

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thư độ nạp đẳng Bắc-đẩu bội-tinh
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG: Giá 1 $ 50
Phòng khám bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 23.
GIÂY nói số 236 2010.

Bản-báo nhận được của một nhà ẩn-danh làm ở mỏ Yên-lĩnh, tỉnh Tuyên-quang gửi về một số bạc là 25 đồng, để quyên giúp dân bị lụt ở mấy tỉnh miền nam Trung-kỳ. Vậy xin ghi số tiền ấy vào sổ quyên.

Phủ Thống-sứ cần một người tài-xế ô-tô. — Phủ Thống sứ cần dùng một người tài-xế biết lái ô-tô, phải có giấy cấp-cước và giấy nhận thực của các chủ trước.

Mới vào làm lương mỗi tháng là 25 đồng ($ 0).

Ai muốn xin làm thì đến xin ở Phòng thư-ký riêng tại Phủ Thống-sứ.

AI MUỐN LÀM GIÀU?

Một đồng bạc vốn mà lợi được hàng vạn!

Một đồng bạc vốn mà lợi được hàng ngàn, hàng trăm!

Muốn như thế, thì kíp mua một phiếu vẽ cuộc số số, « Việc lập Đài kỷ-niệm các trận vong chiến sĩ. »

Phiếu ấy có bán ở các nơi công sở, và các cửa hàng to.

Thăng thưởng về dịp tết tây. — Các viên chức có tên sau này được thăng thưởng về dịp tết tây:

Tăng giáo-học thượng hạng ngoại hạng: M. Trần-trọng-Kim.

Tăng giáo học thượng hạng hạng nhất: M. Ng-đình-Thông.

Tăng giáo học thượng hạng hạng nhì: M. Đặng đình-Phúc.

Tăng giáo học hạng nhất: M. Ng-văn-Hùng,

Tăng giáo học hạng nhì: MM. Ng-bá-Thụy, Ng-văn Đ an.

Tăng giáo học hạng ba: MM. Ng-văn-Đăng, Vũ-Túc, Vũ-đình-Long, Ng-h -Bình Ng ngọc Quán, Ng-duy-Can, Ng-thế-Hợi.

Thăng giáo học hạng tư: MM. Ngô-thụy-Ân, Cao-văn-Khang, Ng-hữu-Qui, Đặng-quang-Trúc, Nguyễn-đăng-khiện.

Thăng giáo-học hạng năm: MM. Lê quang-Trị, Ng-hữu Lâm, Nguyễn-quang-Vỹ, Ng-văn-Quyền, Trần-v-Thước, Ng-văn-Nhượng, Hoàng kim-Lan, Lưu Đức, Hoàng-khắc-Cương, Đào-văn Bút, Lưu văn-Thông.

Tăng giáo học hạng sáu: MM Lê-văn-Quan, Ng văn-Xan

Tăng giáo học hạng bảy MM Lê-văn-Tuyện, Ng-huy-Hoàng, Lê-hữu-thu, Đàm-duy-Trước, Đặng-quốc-Chung, Cù đức-Hương, Ng đình-San, Cung-khắc-Hoan, Phạm-duy-An, Bùi-đình-Khải, Lê văn-Thân, Ng-văn-Huệ, Bùi-liễn-Rinh, Đặng-đình-Giang, Đinh-văn-Mão, Ng-v Đức, Phạm-Tá, Lê-văn-Lễ, Ng-quang-Soạn, Hà-tiến-Gao, Ng-xuân-Hòa, Ng-huy-Tuệ.

Thăng nữ giáo-học hạng bảy: Melle Ng-thị-Thục, Mme Trần-thi-Duyên.

Thăng giáo-tập hạng năm: M. Ng-văn-Bằng.

Thăng giáo tập hạng sáu: MM. Lê-tri-Trọng, Ngô-v-Sy, Vũ-đình-Trinh, Trần-văn-ngọc-Bổng, Ng-v-Phú, Tống-xuân-Đức, Vương đình-Khu, Trần-ngọc-Liêm, Đặng ngọc-Như, Vũ trọng-Huân, Bùi-Đan dit Đức, Võ-văn-Tiết, Phạm Môn, Trần-tiến-Quan, Lin , Nguyễn-đình-Thinh, Lại-huy-Gin, Ngô-trung-Ngọc, Trần-văn-Vy, Phạm-văn-Nam, Hứa-v-Mau, Trần-quang-Vinh, Ng-Tai, Trần-đức-Bách, Cao-Bương, Trần-văn-Đao, Phạm-xuân-Tiên Đặng-khắc-Nhương, Ng-duy-Hinh, Vũ-duy-Thục, Vũ-tu-Tang, Phạm-đình-Thái, Vũ-đức-Đan,

Tăng giáo-tập hạng bảy: MM. Không-đình-Tự, Ng-khắc-Thạch, Ng-đình Hữu, Bùi mạnh-Tuật, Lại-phú-Tục, Ng-v-Thau, Đỗ-doãn-Chiêu, Ng-v-Phương, Ng-đức-Ty, Ng-văn- ào, Hoàng-v Du, Ngô-v-Tinh, Vũ-vinh-Tuy, Ng-v-Ton, Tống-xuân-Hồ, Đỗ-lệ-an-Tước. Phùng-v-Mạn, Trần-v-Quế, Phạm-v-Tuịnh, Ng quang Bông, Ng-v-Doanh, Bùi-von -Hòe, Ng-v-Thỏ, Ng-hữu-Thi, Ng-v-Đạt, Lê-văn-Tong, Trương-đình-Minh, Bùi đình-Gám, Trần-duy-Hương, Ng-khắc-Kiu, Ng-t hân, Hà-ngọc-Tri, Ng-đức-Tương, Trần-đình-Tuê, Ng-văn Hà, Ng-đăng-Tra, Phạm-bá-Luyện, Phạm-duy-Nghĩa, Ng-v Dang, Hoàng-đình-Út, Bùi-huy-Cưu, Phạm-văn-Dung, Đào-v- hanh, Ng-v-Phúc, Đỗ-lệnh-Chi, Quản-v-Hiền, Ng-hữu-Khanh dit Quy, Ng.ô-Nghiêm, Đinh-ngọc-Phùng, Bùi-như-Đang, Hoàng-v-Quê, Tô-ri Mậc, Roãn-hữu-Tam, Cát- uy-Phan, Vũ-đình-Cầu, Ng-duy-Hy, Ng-G ên, Vũ-v-Tỉnh, Đặng-vn-Quy, Bùi-huy-Cương, Đào-ba-Mai, Vũ-v-Trương.

Thăng nữ giáo tập hạng sáu: Melle Đinh-thị-Nghiêm, Ng-t j-P ức.

Thăng nữ giáo tập hạng bảy Melles Trần thị-Liên, Phạm-thị-Đinh, Melle Lê-thị Chung, Ng-thị Nhật.

Thăng giáo tập kỹ-nghệ hạng ba: M. Đặng-v-Nhan.

Viên-bổng của các viên-chức vào ngạch phụ-tá trong học-chánh được thăng như sau này:

MM Đoàn quang-Hanh, 360 $ lên 420 $
Chu-đình-Hanh, 300 lên 360
Trần quang-Vân, 270 lên 300
Vũ-văn-Hưng, 264. — 300
Nguyễn-văn-Tỉnh, 240. — 300
Trinh-văn Vinh, 180. — 240

Viên bổng các ông tổng sơ có tên sau này là 120 đồng được tăng lên 240 đồng:

MM. Trần-ngọn-Long, Ng-v-Các, Nguyễn-lịch-Nghỉ, Bùi-nguyên-Phe, Cao-v-Tâm, Bùi-ngọc-Cẩn.

RẠP TRÒ BÓNG TỐI TẠI RẠP

CINÉMA PALACE

Phương hát « MAJORELLE » làm trò hai buổi ngày hôm qua, được nhiều qui khách cổ đến xem rất đông. Không đủ chỗ ngồi lắm qui khách phải về không xem. Vậy phương hát, trước khi đi Hongkong-Shanghai và sang tâu, thì xin đến tối thứ ba 13 Janvier này lại hát và làm trò ở tại rạp CINÉMA PALACE, mỗi buổi tối nữa từ chín giờ đến 12 giờ đêm. Buổi hát cuối cùng này là buổi hát giã từ quý khách, phương hát xin hết sức tỏ lấy sự tri giác của anh hành, để biểu các quý khách một buổi tiêu khiển rất đặc biệt.

hát, múa, ra trò bóng tối, và chiếu phim ảnh

SON EXCELLENCE LE BOUIF

đại hài kịch 6 đoạn

Rất vui lắm!

HIỆU BÁO-CHẾ:

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỀN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Tri-huyện hàng ba tại huyện Yên-mô (Ninh-bình) nay phải huyện chức và đổi vào tòa n 1 phủ Thống-sứ.

M Phạm-qui Chương hậu tuyển tri-huyện tại Ninh-bình nay tạm bổ đi huyện ấy.

Ai tín. — Bản quán được tin buồn rằng bà Phạm-thị-Chính là nội tướng M. Hoàng-văn-Lan, tòng sự tri sở Canh-nông Hanoi, mới tạ thế ngày hôm 10 janvier 1925.

Vậy có mấy lời kính viếng bà, chia buồn cùng M. Lan, và gửi quyến.

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau-đớn kính-cáo cùng các ông, các bà, thân bằng cố hữu rằng chúng may nội-nhân, thân-mẫu chúng tôi là:

PHẠM-THỊ-CHÍNH

tạ thế ngày mồng 10 tháng giêng năm 1925 tại tệ-xá, làng Nội-am, huyện Thanh-trì, tỉnh Hà-đông, chúng tôi định đến ngày 13 tháng giêng, hồi 8 giờ sáng, sẽ cất đám an táng tại địa p ận làng Nội-am.

Quan-phu: Hoàng-văn-Lan
Nông-chính tham-tá chuyên-môn, tòng sự tại sở Canh-nông Hanoi.

Ai-tử: Hoàng-chí-Phương
Hoàng-tướng-Chi
Hoàng-tuấn-Anh
Hoàng-thị quốc-Hương

Lời đăng này thay giấy cáo phó

Đi đâu cho thấ p đi cùng. — Chiều hôm thứ bảy vừa rồi ở con đường trước ga có xảy ra một chuyện đ ng co, không biết vợ chồng nhà ai mà có chuyện tức cười đến thế? Một ông Âu phục cũng sang, một bà nam-trang cũng lịch l ông thì chân trên chân dưới bước lên xe, bà thì tay kéo tay lôi co xuống đất, cứ đùng đùng kê nói đùng đi người bảo chẳng về, câu chuyện tức cười, khiến cho khá h àng-quan phải đứng chân đứng lại.

Ý hẳn ông này muốn tới chốn yên-trường mà xoay ngang giời đất hay muốn lần vào đồ-cục mà sắp vàng phá nhà? Nhưng có lẽ không phải! Dễ thường lại con ma tửu chết vì cái bã nì non đây hẳn! Khiến cho bà lay ông cãi chuyện, bà rung ông cũng chẳng r i!

Ủ mà trận giã bi-đông thôi đêm hôm thứ bảy thì còn gì thú bằng rượu nồng để bỏ canh gái đương tơ, còn gì sướng bằng đàn ngọt hát hay trong đêm lạnh ngắt! Chẳng trách mà ông chẳng về.

Thiếp về chàng chẳng về đâu, Chàng đi thiệp cứ t eo sau lối chàng!

X.

Đi đâu mất. — Vũ-thị-Thu 26 tuổi, buôn bán ở phố Đông ta tỉnh Sơn-tây, vừa rồi xuống chơi Hanoi có dắt em là Vũ-thị-Nhàn đi theo, song không biết lạc đi đâu mất mà tìm không thay.

Người em năm nay 13 tuổi khi đi Hanoi thì mặc áo sa-tanh lót nhiều xanh, quần lĩnh, chân đi giầy nhung. lại đeo đôi hoa vàng và kim-lạc có có mang theo có một chiếc hòm con trong có một món tiền 21 đồng và các quần áo trong hòm đang giá 40 đồng. rồi hỏi 10 giờ, có một cái xe ô-tô đỗ một người Tây vận máy đi gần tới ga Vân-điển thì dụng phải một người con gái là Bạch-thị-Danh quán làng Nghiêm-xá, phủ Thường-tín (Hà-đông.) Người con gái bị xây-xát cả mình mẩy. Phải khiêng ngay đến nhà thương Hanoi.

Cũng ngày hôm ấy, hồi 4 giờ, có một cái ô-tô đi qua đường Jaorégnberry đụng phải một cậu thiếu niên đi xe đạp. Cậu này bị cái cản bùn va phải ngã đau lắm, nhưng vết thương cũng không nặng.

Thảm trọng. — Hồi 1 giờ hôm thứ sáu người ta vớt được cái xác một người con gái chừng 17 tuổi, rồi ở sông Cái vào quãng đường Cầu-đất. Sở cẩm phải người khám không thấy thương tích gì đã cho mang vào nhà xác.

Tháng cũ mất. — Mme Ng-thị-An 32 tuổi ở số nhà 193 phố hàng Bông trình tại sở cẩm rằng tuj Đông là đầy tớ ăn cắp đồ nữ-trang và quần áo đáng giá 194 đồng rồi trốn đi mất.

Muốn bán một cái xe có cả ngựa và đồ, dùng sẵn, còn tốt lắm. — Giá 200 $ 00.

Hỏi tại bản quán.

AUTOS D'OCCASION

Studbaker 6 cylindres. 18 HP 1.600 $
Citroën torpédo. . . . . 10 HP 1.200 $
Fort — . . . . 10 HP 400 $

S'adresser à l'Usine Électrique.

Quan Đoc to Bi-cô-man

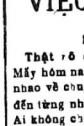
Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giò, số nhà 33, Hanoi ông nói 314.

Quan Đốc-tơ có cả nhà cho người đẻ, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 2062

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(Capsules huile de foie de morue)

Mỗi ngày nông bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.

Giá mỗi lọ: 0 $ 90

油肝魚丸

VIỆC BẮC-KỲ

NAM-ĐỊNH

Thật rõ chuyện đời thừng. — Mấy hôm nay thành phố ta thấy nhao nhác về chuyện mấy người đổi thừng đến từng nhà bắt phải nhận thừng. Ai không chịu nhận thì nạt dọa, nào là « mách ông Cảm », nào là « bỏ tù ba tháng » Oái quyền to lệ! Không biết cái lệ ấy từ đâu mà ra, hay là một việc lạm quyền áp chế?

Nên nói để bà con biết việc đổ thừng là việc thần tự do, ai muốn làm thì làm, không phải độc quyền của ai cả.

Đi đâu mất. — Vũ-thị-Thu 28 tuổi, buôn bán ở phố Đông ta tỉnh Sơn-tây, vừa rồi xuống chơi Hanoi có dắt em là Vũ-thị-Nhàn đi theo, song không biết lạc đi đâu mất mà tìm không thay.

Người em năm nay 13 tuổi khi đi Hanoi thì mặc áo sa-tanh lót nhiều xanh, quần lĩnh, chân đi giầy nhung. lại đeo đôi hoa vàng và kim-lạc có có mang theo có một chiếc hòm con trong có một món tiền 21 đồng và các quần áo trong hòm đang giá 40 đồng. giá có ba hòn, mà bây giờ ở ông chủ mới lại bắt những mất đồng! Ô Hanoi và Hải-phòng là đại thành phố mà mỗi nhà chỉ giá có giảm bớt một tháng thôi. Thế mà ở đây lại đòi ấn những 1 đồng, thằng giá một cách quá đáng như vậy thì ai chịu. Những nhà nhiều tiền đã vậy, nữ ng nhà sinh-nhai một tháng không nổi 10 đồng bạc mà bắt người ta chịu những một đồng thì quá lắm. Và những việc này dù bao nhiêu mặc lòng, phải thỏa thuận từng nhà mới được, nếu sai người ra nạt dọa bắt ép phải nhận thì thật là một việc áp chế lạm quyền. Việc này thưởng không cần nói đến, nhưng cái lối áp chế đó có phần tuyệt hại cho những bình dân trong thành phố, nên phải nói ra, mong thấu đến quyền cai trị xét cho, để dân thành phố khỏi bị bắt nạt và nhiễu người khỏi tưởng nhầm rằng việc áp chế đó là bởi quan trên cho phép.

Một người hàng phố lai-cảo.

Đá ban thi. — Chủ-nhật mới rồi trong k u đất nhà binh sau trại lính khó-đỏ có cuộc đá ban thi, của ba hội học-sinh trường Carreau và hội 4e Tonkinois trong trại. Tuy các cậu học-trò người nhỏ bé mà đá nhiệt quả rất tài tình. Đá hết hồi thứ nhất thì bắt phân thắng phụ, đến hồi cuối cùng mấy phút thì một quả do người đi *avant* bên người Tây đá vào. Tuy M. Thọ đứng giữ *goal* đã bắt được đá ra lại bị người *avant* ấy đá vào thực mạnh.

Gà chọi. — Nghe đâu đến 24 tr này nhằm vào ngày chủ-nhật ở trên phố Thượng-lồi gần cửa sắt sẽ có cuộc chọi gà.

Tháng cũ-một. — Tên Sang 1 tuổi, đi ở, nhân lúc chủ ở trên gác bế nhóc hòm lấy của chủ mất mọ món tiền là 80 đồng và mất cái dâ vàng rồi trốn mất.

Đến lúc chủ biết, bỏ đi tìm, thì sự gặp nó đã chinh-chiến thắng bộ quần áo mới, cầm cái ô mới và đeo mộ cái đồng hồ vàng dây vàng nom sang lắm. Hện tên ấy đã bị bắt.

THANH OAI (Hà-đông)

Cướp chứ không phải trộm. — Tối hôm 26 rang 27 tháng một ta mới rồi, ở chùa Sấm, thuộc huyện Thanh-oai, tỉnh Hà-đông, có xảy ra một việc cướp. Nguyên chùa ấy có một bà sư đã ngoài 50 tuổi, với một bà vải gần 6 tuổi đến ở chùa ấy đã sáu năm nay. Đêm hôm ấy vào khoảng gần nửa đêm, người trong chùa vừa mới ngủ, bỗng nghe sau chùa có tiếng động và thấy bóng đèn lóe sáng, rồi thấy năm đứa đẩy cửa sau xông vào, bốn đứa chạy thẳng vào buồng bà sư và bà vải. Bà sư tuy tuổi già vẫn vùng chạy ra định mở cửa chùa để bỏ hoàn cầu cứu, thì cũng đã bị bọn cầm dao dài, chạy đuổi theo và bảo rằng kể kêu thì chém. Bà sư chạy ra đến bờ ao ở bên chùa, thì thấng hung thủ ấy liền đẩy xuống ao. Khi ấy trong chùa lại có hai người (bọn cây ngủ, nghe tiếng động, vội vàng vùng dậy, chưa kịp mặc áo hoặc thì thấng hung thủ lại chạy vào nhà chém một người toạc đầu ngã lăn

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Bt 98

THÚY-HỦ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tống-giang liền lấy tay kéo cái mền của con *Bà-tích* đắp. Con *Bà-tích* không giữ cái mền, lại hai tay nắm chặt lấy cái dây lưng. *Tống-giang* vội-vàng tung mền ra thì thấy cái dây lưng thò-lò ở trước ngực con *Bà-tích*.

Tống-giang nói:

— Á! Đây rồi!

Bấy giờ *Tống-giang* xấn vào giằng lấy, nhưng con *Bà-tích* khi nào chịu buông. *Tống-giang* đứng ở bên giường buông. *Tống-giang* đứng ở bên giường, cố giằng cho được, con *Bà-tích* t i cố giằng cho được, con *Bà-tích* t i cũng liều chết mà cố giữ. *Tống giang* nghiến răng giật mạnh một cái thì lưỡi dao con rơi ở trên chiếu. *Tống-giang* liền cầm lấy lưỡi dao.

Con *Bà-tích* trông thấy *Tống-giang* tay cầm lưỡi dao, vội-vàng kêu to lên rằng:

— Ông *Hắc-tam-lang* định đâm chết tôi phải không?

Một câu nói ấy thành ra xui giục cái lòng *Tống-giang*. *Tống-giang* còn đang luống-cuống chưa biết làm thế nào thì con *Bà-tích* lại kêu đến tiếng thứ hai. Bấy giờ *Tống-giang* tay trái đè con *Bà tích*, tay phải cầm dao kề vào cổ họng, đâm mạnh một cái, vọt máu tươi ra.

Con *Bà-tích* hãy còn thở khò-khè, *Tống-giang* sợ nàng chưa chết, lại cho thêm một nhát dao nữa thì đầu nàng đó ra mà lăn ở bên gối. *Tống-giang* vội-vàng nhặt lấy cái túi, rút phong thư ra, đem đến cạnh đèn mà đốt, rồi thắt dây lưng vào mình, đi xuống dưới nhà.

Diêm-bà nằm ngủ ở nhà dưới, nghe tiếng hai người cãi-cọ nhau, nhưng cũng k ông để ý chi đến. Sau thấy con gái kêu to lên mới tiếng rằng:

« Ông *Hắc-tam-lang* định đâm chết tôi phải k ông », bấy giờ không hiểu thế nào, mới vội-vàng vùng dậy mặc áo, chạy lên trên lầu thì vừa gặp *Tống giang* đi trở xuống.

Diêm-bà hỏi rằng:

— Hai người làm gì mà huyên-náo như thế?

Tống-giang nói:

— Con gái bà nó lão-láo quá, bị tôi đâm chết rồi.

Diêm-bà nói:

— Có lẽ nào thế! Hay là bởi mất ông đồ-tợn và nhân lúc say rượu, vậy nên ông chỉ những muốn giết người chăng! Ong chớ nói đùa cho tôi buồn cười.

Tống-giang nói:

— Bà không tin thì vào trong phòng mà xem, thật quả tôi đã giết chết rồi.

Diêm bà nói:

— Tôi quyết không tin!

Nói xong, liền đẩy cửa phòng vào xem, trông thấy vũng máu đầm đìa, đầu con *Bà-tích* đã roi ra đấy. *Diêm-bà* nói:

— Khổ nỗi chưa! Bây giờ biết làm thế nào.

Tống-giang nói:

— Tôi là một người khí-khái, không đời nào chịu chạy trốn đâu, bà nghĩ thế nào thì nghĩ.

Diêm-bà nói:

— Nó thật là một đứa không ra gì, ông giết nó cũng phải, nhưng bây giờ lấy ai làm người nuôi tôi!

Tống-giang nói:

— Không hề chi điều ấy. Nếu bà đã nói như thế thì bà không cần phải lo-ngại chi, nhà tôi cũng không đến nỗi nghèo, tôi xin có thể cung cấp cho suốt một đời bà được ăn sung mặc sướng.

Diêm bà nói:

— Nếu được như vậy thì còn gì hay bằng, tôi cũng đa ta. Nhưng bây giờ con gái tôi chết nằm đấy, ông nghĩ làm thế nào mà tống-táng cho yên,

Tống-giang nói:

— Việc ấy rất dễ! Để tôi đến nhà *Trần-nhị-lang* mua một rổ quan tài về, còn khi người vào khâm-liệm, tôi sẽ có lời dặn bảo chúng. Tôi lại cho thêm bà 10 lạng bạc làm vốn riêng nữa.

Diêm-bà cầm tạ mà rằng:

— Bây giờ nhân lúc trời chưa sáng rõ, ông nên sắp sẵn quan-tài để k âm-liệm, chớ khiến cho láng-diềng hàng-xóm được trông thấy mình-hai.

Tống-giang nói:

— Phải đấy! Bà đem giấy bút ra đây, tôi x n viết mấy chữ để bà đi lấy.

Diêm-bà nói:

— Viết giấy sao được, ông phải thân-hành đi thì họ mới c ịu đưa ngay.

Tống-giang nói:

— Bà nói cũng phải!

Hai người cùng ở trên lầu đi xuống. *Diêm bà* vào trong phòng lấy cái khoa ra để khóa cửa, rồi đi theo *Tống-giang*. Khi ấy trời chưa sáng rõ, hai người đi đến trước cửa huyện, *Diêm-bà* trông thấy cửa huyện vẫn mở, liền tâm lấy áo *Tống-giang* mà kêu rằm lên.

Diêm bà kêu rằng:

— Có kẻ giết người đây này, ai bắt hộ tôi!

Tống-giang giật mình kinh sợ, vội-vàng lấy tay bưng miệng *Diêm-bà* mà bảo rằng:

— Bà chớ kêu!

Tay vẫn mà bưng sao nổi, bỗng có mấy tên công-sai ở trước cửa huyện nghe tiếng kêu, lật-đật chạy đến, nhìn xem người nào thì trông thấy *Tống-giang*.

Bọn công-sai khuyên bảo *Diêm-bà* rằng:

— Bà im ngay đi! Ông *Tống* áp-tư đây không phải là người như thế. Có việc gì, bà nên phải nói từ-tế mới được.

Diêm bà nói:

— Ông này chính là hung thủ giết người đây, xin cứ bắt hộ tôi, giải vào trong huyện.

Nguyên *Tống-giang* là người rất tốt, kể trên người dưới, ai cũng có lòng kính yêu, hễ gặp trong hàng huyện, chẳng ai k ông tôn nhường ông ta cả. Bởi thế mà bọn công-sai không chịu bắt hộ, cũng không ai tin lời nói của *Diêm-bà*.

Tống-giang đang lúc luống cuống không ai giải-cứu thì bỗng đâu có *Đường ngưu nhi* bưng mâm gỏng muối đi ra, vừa qua đến đấy. *Đường-ngưu-nhi* trông thấy *Diêm bà* tâm áo *Tống-giang* mà kêu la rầm rĩ, liền sực nhớ đến sự tức-giận đêm trước, đem mâm gỏng gỡ vào trong mặt của hàng bán thuốc, rồi lật-đật chạy ra.

Đường - ngưu - nhi quát to lên rằng:

Con khỉ già kia, mày làm gì mà tâm áo ông *Tống* áp-tư thế!

Diêm-bà nói:

— *Đường-ngưu-nhi* kia! Mày đi đến đánh thảo phải không? Nếu vậy thì mày phải đền mạng.

Đường - ngưu-nhi đang cơn tức giận, chẳng hỏi đầu đuôi sao cả, tưởng thì giống tay *Diêm-bà* mà gỡ *Tống-giang* ra. Lại tát cho *Diêm bà* một cái, đổ đồng quang con mắt. *Diêm-bà* tối tăm mặt mũi, đành phải buông tay, *Tống giang* nhân lúc huyên-náo đông người, rảo bước bỏ trốn.

Diêm bà tâm lấy *Đường-ngưu-nhi* mà kêu to lên rằng:

— Trời ơi! Ông *Tống* áp-tư giết chết con gái tôi, bây giờ tí ăng này lại đánh thảo!

Bây giờ *Đường-ngưu-nhi* mới hoảng-hốt mà đáp rằng:

— Nào tôi biết đâu việc ấy!

Diêm-bà lại kêu lên rằng:

— Các ông bắt hộ tôi đứa giết người này, nếu không thì liên-lụy đến các ông đấy.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

PHỤ-TRƯƠNG BÁO TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN SỐ 2346

Ngày thứ hai 12 Janvier 1925

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tri-Quyên nữ-sĩ

Từ khi bản-quán tiếp được bức thư của ông chủ-nhiệm báo Nam-phong bá cáo về cuộc thi thơ của Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ thì bản quán cũng các nhà báo khắc cũng đều lấy làm một việc có bổ ích cho tiền-đồ quốc văn mà sẵn lòng cổ động. Bản-quan lại có góp thêm một cái phần thưởng nhỏ mọn để mua vui với các bạn làng văn. Nhưng thiết-tưởng các bạn làng văn vịnh thơ ở thiệt Vân miếu Hà nội này phen nhiều không phải chỉ vì giải thưởng vậy.

Hạn thu thơ có trong vòng mấy tháng, đến ngày 31 décembre 1923 là hết, thế mà không ngờ những thơ dự cuộc các bạn làng văn có lòng tin yêu mà gởi đến cho bản-quan rất nhiều, trừ những bài ngoại hạn chất thanh năm bảy mươi tập không kể, chỉ những bài nội-hạn mà lục lục đăng mãi từ bấy đến nay cũng vẫn chưa xong. Khuôn khổ tờ báo có hạn, chẳng lẽ ngày nào cũng bỏ bớt các bài của khác mà dành lấy nhiều chỗ cho cuộc thi thơ : vì một lẽ đó khiến các ngài có thơ dự cuộc đành trông lòng sốt ruột không hiểu cớ sao mãi chưa thấy đăng đến thơ của mình. Nhưng xin các ngài biết cho rằng các bạn làng thơ trong Nam ngoài Bắc cái đến nhiều quá ! ắt là một sự bản-quan không lấy làm ngờ, nhất là về mấy tháng cuối hạn thu thơ, bản-quan hàng ngày nhận được không biết bao nhiêu mà kể. Hiện nay trang báo đăng tới ngót 4.000 bài, mà những thơ nội-hạn còn lại, trông vẫn còn nhiều, thế tất phải mở ra một tờ phụ-trương lớn bằng hai trang báo nữa thì hoa may từ nay đến cuối năm mới có thể hết được.

Việc mở ra tờ phụ-trương để đăng thơ thi Vân-miếu này rất thiệt thòi cho bản-quán, nhưng bản-quan cũng không dám ngại nỗi tăng sự tổn phí đây, là chỉ muốn chiều ý các bạn làng văn mà mong cho chóng lễ kết cái cuộc thi thơ là từ ngỡ nước ta từ xưa đến nay chưa có bao giờ nay, xin hãi nỗi chư quân-tử lượng xét cho.

MMMCXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tới miếu càng thêm nỗi cảm lòng.
Nước bốn triều nay nề-nếp cũ,
Người ba vạn lẻ phụng thờ chung.
Gương trong thánh giáo trăng sông [Nhị,
Cột vững nhân luân đá nọi Nùng.
Miếu hãy còn đây văn chửa mất,
Ai ơi qua lại hỡi hay không ?

MMMCXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tới miếu nào ai chẳng chạnh lòng.
Ngoài gác khuê văn còn dấu cũ
Hàng bia tiến-sĩ chửa rêu phong.
Bể dâu từng trải bao Lê Lý,
Hương khói vì đâu vẫn Nhị Nùng.
Ươm hỏi những người qua lại đấy,
Biết chăng, chẳng biết buổi tây đông.

Phòng Tuấn-Phọ
65, Rue Maréchal Foch, Nam-định

MMMCXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Giám là gương để ngửa trông.
Cửa Khổng thêm hoa xây đắp vững,
Núi Nùng sông Nhị khói hương chung.
Lần thư rộng mở từ Lê Lý,
Hồ bảng vinh thêm gối Lạc Hồng.
Đạo thống gương thi còn hỡi nước đó
Yên nhau ta phải bảo nhau cùng.

Phạm-xuân-Phương
Rue de Niêm thắng, Bắc-ninh

MMMCXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dấu cũ văn minh giống Lạc-Hồng.
Tang-hải mấy phen cùng tuế-nguyệt,
Cùng trường còn mãi với non sông.
Gió mưa đem cuộc văn-minh lại,
Tai mắt ai người trí não không ?
Nhắn báo rừng nho trong những kẻ,
Đạo cao cao tột biết bao cùng.

Vũ-xuân Chi
Phố Nam-môn, Ninh-bình

MMMCXXVI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long.
Vân miếu ai mà chẳng ngửa trông.
Cửa Khổng cung tường trên bến Nhị,
Rừng nho khoa hoạn dưới non Nùng.
Hang trảo bia khoa hoạn đứng đầy sân Phượng,
Hương ngự rêu in khắp bệ rồng,
Vua Lý dựng nên dương cột cả,
Làm gương trị liệu-cả để soi chung.

MMMCXXVII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Vân hãy còn đây miếu vẫn sùng,
Cửa Khổng nhân tang bày tả hữu,
Hàng bia khoa hoạn đứng tây đông.
Rêu in khuê các quân vua ngự,
Trăng chiếu phương-đồ một nước Nam.
Văn miếu mở mang từ triều Lý. [trong
Danh thơm ghi để với non sông.

MMMCXXVIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Vân miếu bấy nhiêu một núi sông.
Hương khói phụng thờ ông thánh [Khổng,
Danh thơm ghi tạc châu vua Hùng.
Gió Tản cờ lăng chuyển rêu bia tiến,
Mưa Sở khóa phai nét bút hồng,
Vua Lý dụng nên nền nếp nhỏ,
Ngày thêm Á-vũ với Âu-phong.

MMMCXXIX

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn miếu tôn tày Lệt quốc công,
Cửa Khổng dựng bởi nền đá bạc,
Rừng nho ghi tạc Vũ-văn-công,
Mấy tầng cung khuê lên hương Ngự,
Bốn mặt khoa văn lồng nguyệt bóng,
Gió Á mưa Âu nay gặp hội,
Con tông mai lại nở ra rồng.

Nguyễn-đình-Nguyễn
56, Rue des Tubercules, Hanoi

MMMCXXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Muôn vạn người ta vẫn một dòng.
Họ Lý gây nên nền Khổng-học,
Trời Nam riêng để dấu nho-phong
Núi Nùng sông Nhị còn ghi tạc,
Châu Lục con Hồng vẫn kính sùng.
Nhờ lượng văn-minh soi thánh đế,
Quyen tiền ta tiếp bảo tồn chung.

Trần-đình-Niêm Yên-bay

MMMCXXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Sực nhớ nên xưa luống thẹn thùng.
Khoa giáp còn ghi nơi Thánh-miếu,
Cân đai vẫn những chốn Hoàng cung.
Tan thương tay gặp thời Âu Mỹ,
Vẫn vẫn còn in nỗi Nhị Nùng.
Bỗ bơn rêu nhẹ dấu đó ai,
Xin cùng tô điểm lại non sông.

Hoàng-ngọc-Quế
Nữ học-sinh, Vinh

MMMCXXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là nơi kỷ-niệm chung.
Bia đá truyền thanh sau vua Lý trọng,
Dựng bia tiến-sĩ chửa tiêu sung,
Cơ sông Nhị nọ như sông lửa,
Sắn núi Nùng kia vời núi Đông.
Mưa Mỹ gió Âu thêm vẻ đẹp,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Thanh-ngọc-Quỳnh
26, Rue Hou-mỹ, Sơn-tây

MMMCXXXIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Vẫn kếp uy linh nước đã hùng.
Trông Lý rậy vang miền đất Bắc,
Gương Trần lừng lẫy cõi trời Đông.
Gió Tản nào chuyển dòng sông Nhị,
Mưa Sở khôn lay đỉnh núi Nùng.
Phấn Á điểm tô trên vũ-trụ,
Gương hiền gội để khách soi chung.

Đào-kim Đỉnh
Rue des chanteuses, Ninh-giang

MMMCXXXIV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn-miếu xây thành nhớ đức công,
Bốn mặt cung tường sương tuyết phủ,
Một tòa đạo thánh khói hương chung.
Nho-phong bay khắp sang Nam-Việt
Bể học tràn lan cõi Á Đông,
Sang hải văn xoay bao thế-kỷ,
Lẫn Khuê rạng vẻ với non sông.

Phan-công Phương
38, Rue des Bambous, Hano

MMMCXXXV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Mến mộ xây nên tự Lý-tông.
Bia đá vẫn còn nơi mẫu vũ,
Bảng vàng ở cõi chốn văn phòng,
Cái điều nom xưng dòng sông Nhị,
Ngẫu mặt trông lên đỉnh núi Nùng.
Đạo Không ghi truyền còn rộng mãi,
Muôn đời hương lửa cõi trời đông.

MMMCXXXVI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Nghĩ đến từ xưa cảm động lòng.
Nam tự cổ thi đương độ tiến,
Tây văn tân-học cũng vừa thông.
Văn thân sửa soạn nơi lưu vũ,
Võ sĩ tu chang chốn tổ Hùng,
Âu Á giao thông đều thái thịnh,
Tới đâu giáp tỷ trấn nho-phong.

MMMCXXXVII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Đạo Khổng cao kiên bể mấy cùng,
Mến mộ ngày ngày dòng nước Nhị,
Vũ đài rực rỡ ngọn non Nùng,
Kia xem bia đá còn như mới,
Nọ bút văn ai cũng vững tựa đồng.
Cửa thánh là đây vừng nhật-nguyệt,
Nêm năm quốc-tế chốn non-phong.

Nguyễn hữu Mô
Làng Ba phúc, Sơn-tây

MMMCXXXVIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Đắp dựng cung tường tự Lý tông,
Nghiêu thánh cảnh còn như mới mãi Nhị
Bát tân vẫn đợi sớ non Nùng.
Thư hương từ trước điền ghi tạc,
Không đạo ngày nay vẫn hải sù g.
Văn miếu vững bền như sắt đá,
Làm bia dự gỗ đời bao chúng.

Ng yễn vin-Cương, Sơn-tây

MMMCXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dựng nên cương thường cõi Á đông.
Gió Mỹ khôn thôn dòng hóa hải,
Mây Âu vẫn thấy bóng Nam-phong
Còn bia khoa giáp trong văn-miếu,
Nước tỉ nay thư hương khắp Lạc Hồng,
Nọ phải bay tên trên bến giáo,
Có trời nỡ để cỏ non sông.

MMMCXL

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Dựng miếu từ đời Lý Thánh-tông.
Trời sáng núi Nùng trên đỉnh tỏ,
Trăng soi sông Nhị giữa dòng sông,
Xưa nơi xích quỉ nay nơi thánh,
Bể vẫn thiên hòa vẫn vững.
Đứng trước võ đài xem thấy cũ,
Xe thư một lối bắc nam thông.

Phùng-quan Quang
Làng Phùng xá, Sơn-tây

MMMCXLI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Ngôi miếu thành nghiêm chốn kinh sùng.
Triều Lý từ xưa nề quốc học,
Các Khuê vẫn để nhớ phong.
Vọi miền đô hộ kính kỳ bắc,
Cao bậc cung-tường cõi Á đông.
Lễ nhạc văn quan đông đủ mãi,
Nghìn năm văn vật đất Thăng-long.

Cao thăm-Tuân, Nam-định

MMMCXLII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn miếu nơi này có phải không ?
Nhà Lý gây nên giường cột cũ.
Núi Nùng còn dấu lửa hương chung.
Trông reo tuấn thoáng hình lương [mộc,
Khuê rạng mơ màng vẻ hóa công.
Thánh-tích bề dâu chi xá kể,
Cung tường sừng sững trải bao đông.

Vũ tài oan
Làng Thượng-trại, Nam-định

MMMCXLIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Đạo Khổng bao năm tự hóa-công.
Bảng-bảnh đá thêm vầng gấm vóc,
Giới nam tô điểm miếu son rồng.
Bia treo sắn nước dòng sông Nhị,
Cột mọc dùng cây dẫy núi Nùng.
Tự Lý đến nay sang-sửa mãi,
Giữ lề giấy rạch nhớ hay không.

Hương-đình-Cẩ
3, Rue Duvigneau, Hanoi

MMMCXLIV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu vẫn tôn nghiêm đạo vẫn sùng.
Mở lối khoa trường nên tổng lý,
Dạy nghề danh giáo nước non Hồng.
Cung tường xe sánh đàn vua lễ,
Bia gác gần nhường miếu cụ Hùng.
Ngẫu nhìn Nhị hỏi Nùng còn mãi mãi,
Văn minh từ đó đã vun g ông.

Đặng-phạm Dương
Làng Phù đổng, Bắc-ninh

MMMCXLV

Nghìn năm văn vật đất Tăng-long,
Học đồ mà đây miếu vẫn sùng.
Vua Lý khéo xây nên giáo,
Thánh La thêm rạng vẻ hoa phong.
Nên hương quốc-tế lừng kim cổ,
Mênh đa biển bỉ dấu tồ tông
Còn Nhị còn Nùng còn mến cổ,
Tăng quang còn đợi khách thành [chung.

Đặng-đỗ Kỷ
Làng Phù-đổng, Bắc-ninh

MMMCXLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Thanh miếu đây đây phỏng thờ chung.
Đời trước cung tường xây đắp sẵn,
Vua sau trở đậu phụng thờ chung.
Mạch trong rửa sạch dòng sông Nhị,
Bóng sáng thu về ngọn núi Nùng.
Mở tối gió mưa lau quét sạch.
Bộ xu thẳng bước nhẹ nhơ hong.

MMMCXLVII

Nghìn năm văn vật đất Thăng long,
Thanh miếu gây từ Lý Thánh-tông.
Nền sạch nhờ đều ngang mạch Nhị,
Tường cao trông mãi ngất non Nùng.
Khánh chuông gió thoảng vang nhà Giám,
Trở đậu trăng soi sáng cõi Đông.
Non nước bền bề còn chán thánh đạo,
Phế-hưng bao quản cuộc trong vòng.

MMMCXLVIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long
Thánh miếu trang hoàng quản bấy công
Nóc dựa núi Nùng cao chót vót,
Nền quanh sông Nhị rộng mênh mông,
Cung tường tỏ trước trông còn vững.
Hương lửa ngày nay khói vẫn nồng.
Gặp hội văn-minh đua lẫn hóa,
Mơ màng còn thoảng gấc Cô công.

Tống sĩ Hướng, Thanh-hóa

MMMCXLIX

Nghìn năm văn vật đất Thăng long,
Thánh cổ xây từ Lý thánh tông.
Chói vốt non Nùng tay Phó-mỹ,
Mênh mông nước Nhị nọ Ô-long.
Đường khai bể đã ngày thêm mới,
Đạo suối xưa nay đạ vẫn chung
Trải Lý, Trần, Lê thay đổi chỉ,
Nghìn năm văn vật đất Thăng long

Đỗ mạnh-Xứng, Thanh hóa

MMMCL

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Thánh cổ lưu răng đáy phải phải không.
Nhật nguyệt gương in dòng nước Nhị,
Cung tường nền cũ dựa non Nùng.
Mỗ khoa đàn-hạnh tài còn vẳng,
Sân thỏi từ-thành đủ những mong.
Hỏi hỏi văn hào ai đó nhỉ.
Sẵn lòng về đạo gắng ra công

Phạm-tiến-Vy, Thanh-hóa

(Còn nữa).

HÀI ĐÀM

Tiên-cảnh

Một cậu lên nhà xuống thuở thú chị em đương ngồi ngủng tôm-chết-tôm, miệng thì tán voi mấy cậu nữa rằng : « nay các toa ! nói chơi đàn ngot, hát hay trồng xinh, phách rãi, chơi như cảnh mình tiên-cảnh thật ! »

Cậu đương trong cơn các chị, ông cụ ở đâu vào lôi tai cậu mà bảo rằng : « Thỏ mọi tiên về nhà ! . . . »

Khi cậu về tới nhà, ông cụ bắt nằm xuống rồi cứ rồi mấy tôm-cuốt-tôm mãi vào đít cậu, thỉnh thoảng lại nói : nay tiên-cảnh, nay tiên-cảnh. . . . . !

Cậu đau quá, vừa rên vừa khóc rằng :

Tiên-cảnh ơi là (aù-hà) tiên cảnh ơi ?

Cảnh tiên mà thế (ế ế) chết tiên rồi !

Từ đây mặc quách (hi-hi) tiên hay cú ?

Cú lỡi, tiên hỏi chết đứt tôi !

Cường-sỹ.

Luân-lý hý-kịch

(Để cho trẻ con giải-trí)

Lòng hiếu thảo của hai cô thiếu-nữ

Các vai trò :

Cô Thúy-Vân, 10 tuổi
Cô Thúy-Sơn, 9 tuổi
Bà Bác-Ngọc, thân-mẫu của hai cô.
Cô Giáo Lý, thầy dạy học của hai cô.

Bày một cảnh thư phòng trong có một cái bàn, vài cái ghế, trên tường treo bằng đen và tranh ; một cái tủ trong để sách vở. Ở góc buồng chỗ để đồ chơi trên một cái ghế bành máy có để một con bu-bê (poupée) xống áo rất lịch-sự.

KỊCH THỨ NHẤT

THÚY-VÂN — THÚY-SƠN

Lúc kéo màn lên hai chị em cô Vân, cô Sơn đang ngồi ôn lại như hình đợi chờ cô Giáo.

Thúy Sơn

Thình linh ngửa mặt lên hỏi chị : Chị Vân ơi, người ta mang xống áo và đồ tư-trang đến Vạn-bảo để làm gì thế ? Chị bảo cho em biết.

Thúy Vân

Sao em đăng trí thế ? Đang học hỏi đến Vạn-bảo làm gì ? phỏng có ích-lợi gì cho bài học của em không ?

Thúy Sơn

Chẳng ích gì cho bài học của em, song dễ có khi có lợi cho thầy mẹ ta, em muốn biết lắm.

Thúy Vân

Ngạc nhiên, nhìn em rồi nói : Vạn-bảo là chỗ những người nghèo thường đến. Họ có của gì quí đem cầm để vay tiền, thế sao em lại nói có khi có ích lợi cho thầy mẹ là nghĩa làm sao ?

Thúy Sơn

Nghe chị nói có ý buồn Thế ra thầy mẹ ta nghèo lắm sao hở chị.

Thúy Vân

Em Sơn ơi em điên rồi hay sao đấy ; nếu thầy mẹ ta không có của sao lại hứa năm nay cho chúng ta đi ra bờ biển để ngỉ hè. Mới đây chị còn nghe thấy thầy nói rằng đang có một việc phải tốn lắm.

Thúy Sơn

Nghiêm nét mặt nó : Thế thì cái việc ấy hỏng rồi.

Thúy-Vân

Em biết thế sao được.

Thúy-Sơn

Có ý hối rồi : Để em nói cho chị nghe : Số là sáng hôm nay em vào cổ của buồng mẹ, chẳng thấy ai thưa, nhưng em lắng tai nghe thấy tiếng thì thào. Thì ra mẹ đang nói chuyện với thầy. Em tưởng thầy mẹ bàn chuyện nghỉ hè của chúng ta, em với lắng ta nghe. Em chỉ thiết nghe xem năm nay thầy mẹ cho chúng ta đi nghỉ mát ở đâu bỏ đó lại là câu chuyện khác.

Thúy Vân

Hỏi cách vội vàng : Thế năm nay chúng ta có được ra Đồ-sơn không ?

Thúy Sơn

Tin ngẫu : Chẳng được đi đâu cả cả. Có lẽ chuyến này thầy bị khám-kiệt mất.

Thúy-Vân

Trời ơi. Khánh-kiệt là em rỏ rất tiếng gì thế vậy, em nói mau lên kẻo chị cắt mất.

Thúy - Sơn

Nắc nở : Em lòm ngẹ thấy mẹ nói một cách buồn rầu rằng : « Chết thật, khổ gì bằng không có công việc kiếm ăn, có lẽ phải mang cả xống áo và đồ tư-trang lên Vạn bảo, còn hai con bé tội nghiệp kia làm thế nào ?

Thúy Vân

Ngã lăn ra : Em nghe thấy nói thế thật à. Em có chắc không ?

Thúy Sơn

Em nói dối chị sao, thật thế đấy.

Thúy-Vân

Thương hại thay cho thầy mẹ cơi nông nỗi buồn bực nay có giới hạn nào ! ôi *(Ra ý nghĩ ngợi)* Quái ! không biết sao mà từng lúc chị cứ nhớ lại mãi những nhắc nhủ không cho con ai, thầy mẹ vẫn có ý vui vẻ như thường.

Thúy Sơn

Chị quên rồi sao ? Cô giáo vẫn bảo chúng ta rằng : « Cha mẹ thường giấu các sự phiền não không cho con cái hay »

Thúy-Vân

Ừ, mà thật thế, chú mẹ thường hay chịu khổ một mình, *(Thở dài)* có khi thầy mẹ cho chúng ta là con bé dại giúp đỡ gì được *(Im một tí)* Phải rồi, mấy hôm nay có người đến không cái tủ gụ đẹp của nhà đi, chị tưởng là gọi cho người ta mang đi chữa, thôi thật là mang đi cầm ở Vạn-bảo rồi

Thúy Sơn

Chị ơi, bây giờ chúng ta có tiền đem đến Vạn-bảo để cầm lấy ít tiền mà đưa cho mẹ để mẹ đỡ lo không ?

Thúy-Vân

Chị có cái vòng vàng.

Thúy-Sơn

Đột nhiên nói : Con poupée của em đem cầm người ta có nhận không ?

Thúy-Vân

Chị không biết. Nhưng con poupée của em đẹp như thế, may ra cũng được.

Thúy-Sơn

Để tí nữa cô giáo đến, em hỏi qua ý kiến của cô đã nhé.

Thúy-Vân

Phải đấy. Hỏi ý kiến cô, rồi nói với cô đừng nói hở ra cho ai biết

Thúy-Sơn

Thở dài. Em thương con poupée của em quá chị ơi.

Thúy-Vân

Cũng thở dài. Em xem cái vòng quí hóa, chị yên biết bao. Ôi thôi ! nhưng ta đã nhất định thì phải liệu tâm với thầy mẹ *(ngành nhìn em)* Học đi đi em, để cô giáo đến thấy chúng ta ngoan ngoãn tất phải vừa lòng

(Hai chị em để tay lên trán cùng cái xuống học.

KỊCH THỨ HAI

THÚY-VÂN — THÚY SƠN — CÔ GIÁO-LÝ

Cô Giáo

Tâm tỉm rón rén đi vào Các em đã học rồi đấy à. Tốt lắm. Chắc hôm nay ai cũng được rõi tốt cả.

Cả hai người học-trò cùng nói : Thưa cô chúng con mong lắm.

Thúy Sơn

Chúng con lại còn muốn nhờ cô làm ơn cho một việc.

Thúy Sơn

Việc của chúng con nhờ cô là việc của mẹ chúng con.

Cô Giáo

Tỏ ý ân cần Việc của mẹ ư. Thế thì cô sẵn lòng giúp Việc gì thế ? các con nói ngay đi.

Thúy Vân

Thầy mẹ chúng con có lẽ phen này phải khánh kiệt, cô ạ.

Thúy-Sơn

Cô ơi, mẹ con sắp mang các đồ tư trang và xống áo lên Vạn-bảo đấy cô ạ

Cô Giáo

Ngạc nhiên. Chuyện gì thế ? Có lẽ đâu có ? Bây giờ các em muốn cô giúp việc gì.

Thúy Vân

Chúng con muốn tìm một cách gì để giúp mẹ chúng con.

Cô Giáo

Cô ý suy nghĩ và cũng hình như tin lợi hai cô bé. Cái tin này là thực, vừa hôm qua đây mẹ còn mới có đi ra Đồ sơn nghỉ mát với các em kia mà có lẽ đâu đất bằng nổi, sóng chẳng như vậy.

Thúy - Vân

Lại nức nở. Đồ-sơn gì nữa. Sáng hôm nay chúng con mới biết chuyện khác nào như sét đánh bên tai.

Cô Giáo

Việc đã cắp, nhưng còn có thể trù tính được, vậy các em định làm gì ?

Thúy-Vân

Chúng con cũng định đem đồ đạc quí của chúng con đưa lên cầm Vạn-bảo để lấy ít tiền đỡ lo cho mẹ chúng con, con có cái vòng vàng, em con có con poupée đẹp kia.

Cô Giáo

Rất cảm động. Hảo tâm a ! Hảo tâm a ! Tốt lắm !

Thúy-Vân

Hơi có ý bối rối : Thưa cô xin cô làm ơn giúp chúng con, chúng con bé dại, giá có đến Vạn bảo người ta cũng chẳng nhận nào.

Cô Giáo

Ừ được, chắc hẳn thế, các em cứ để mặc cô

Thúy Sơn

Xin mời cô đi ngay cho, chúng con mới được yên lòng. Cô đi vắng chúng con ở nhà nhỡ học hành ngoan ngoãn.

Cô Giáo

Tỏ vui lòng, nhưng cũng có ý ngần ngừ. Ừ, các em đưa đồ đây, cô đi hộ cho.

(Thúy-Vân chạy đi lấy vòng, Thúy-Sơn đi lấy poupée hôn hít một hồi rồi đoạn trang mà đưa cho cô Giáo)

Cô Giáo

Cảm động : Hỡi các em. Hợp phố biết bao giờ lại mong được châu về, các em đưa cho cô mang thế này, trong lòng chắc là não nùng lắm đấy nhỉ. Các em đã nghĩ chín chưa ?

Cả hai người học-trò cùng nói : Chúng con xin ở nhà học-hành tấn-tới. *(Cô giáo vuốt ve hai cô học-trò rồi mang vòng và poupée ra đi).*

(Còn nữa). Vũ-Tảo.

HIỆU BÀO-CHẾ CHASSAGNE

E. LAFON & R. LACAZE

Có bằng Bào-chế hạng nhất ở Đại học-đường Paris

KẾ NGHIỆP

59, Phố Paul Bert, ngay trước hiệu G.M.R. (hiệu Gô-đa) và Hồ Hoàn-kiếm

Nhân dịp ngày Tết Nguyên-đán

Từ ngày 19 tháng chạp đến ngày 9 tháng riêng ta, ai mua hàng được 0$50 sẽ được biếu một lọ nhỏ rượu

VIN TONIQUE RÉGÉNÉRATEUR

của **Giáo-sư J. K. WATSON**

là một thứ thuốc bổ mạnh nhất để trị các bệnh huyết suy, đau gân, bệnh gấp, bệnh sốt rét rừng

Một lít 2$50

Nửa lít 1$30

AI MUA THUỐC ĐÁNG HƠN 2$ SẼ BIẾU NƯỚC HOA HOẶC RƯỢU MÙI HẠNG QUÍ

Những rượu mùi rất tốt nên mua mà uống tết

RƯỢU QUINQUINA BANYULS	RƯỢU QUINQUINA SAMOS	RƯỢU KOLA COCA
2$00 một chai lít	2$25 một chai lít	2$25 một chai lít

Dùng toàn những chất bổ thượng hạng

BÁN Ở HIỆU BÀO-CHẾ CHASSAGNE

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mới-nhất,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
GIÁ : 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
29, Phố Paul Beri, — HANOI

TẾT NGUYÊN-ĐÁN

Có nhiều thứ đồ chơi rất đẹp, đồ tập thể-thao, xe đồ tô, xe đạp, văn văn.

SPORTING PHOTO,
17, Rue Borgnis Desbordes, Hanoi

Agents d'Annonces en Europe
POUR LE
« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »
Sté Mutuelle de Publicité
14, Rue Rougemont, PARIS (IXe)

TẢN-ĐÀ TU-THƯ-CỤC

Bản cục mới in ra quyển ĐÀI GƯƠNG lần thứ hai, cọi là ĐÀI GƯƠNG KINH có sửa đổi lại các bài ít nhiều và xếp đặt lại cách in cho tiện xem hơn trước; in bằng thứ giấy tốt; giá bán 0 $ 25.

Bản cục lại mới in ra quyển TRẦN AI TRI-KỶ, Nguyễn-bắc Hiếu soạn, là một quyển truyện hai vợ chồng người thợ giặt ở tỉnh Nam-Định, tuyệt-điểm chung tình. Các tài tử giai-nhân, ai nấy nên biết. Giá bán 0p.06.

Cần bạch.

Agence d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
Ave Victoria: PARIS
19 & 22 Leadgate Str. LONDRES

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống :

Cachets du Docteur Nofal
0 $ 95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Về bộ chạy thoát. Trong khi ấy thì bốn đứa kia ở trong buồng, ba đứa nữ tục tìm đồ đạc, còn một đứa thì nắm lấy bà vãi, tháo lấy đôi hoa tai vàng đeo ở tai, nó lại tháo lấy cái nhẫn vàng đeo ở tay bà vãi, nhưng vì chặt quá tháo không được, thì nó cắn đứt ngón tay ra, nhưng cũng không tháo được. Đương khi ấy thì bà sư ở dưới ao kêu được mấy tiếng, toàn làng nghe tiếng chạy lên cứu, bọn đứa ở trong buồng thấy có người đến cứu, lẻn lấy đồ chạy ra sau chùa tẩu thoát. Khi hung đi rồi mới biết là chúng cắt dây rào sau chùa, khi vào kiểm điểm chúng đều đi lối ấy cả. Kẻm xét cái đồ vật, thì mất một cái trâm, trong ấy có 29 đồng bạc, một cái ống vôi bạc, bốn nén cao ban-long và hai miếng quế.

Khi bọn đứa lấy đồ trong buồng và lột hoa tai và nhẫn (nhưng hoa tai và nhẫn thì chúng không lấy được), thì có thấp được, bà vãi trông rõ mặt cả.

Sáng hôm sau bà sư, bà vãi, tuần phủ và chánh-tổng lên huyện trình, có không cả người thợ cày bị thương đi cứa Quan huyện có giao cho thầy lục-sự lấy khẩu cung của những người bị nạn, và tờ khai của tuần làng và chánh lý-trưởng rồi lại cho về. Còn người bị thương thì vẫn để nằm ở huyện. Được hai hôm sau, bà vãi và bà sư lại thấy viên lục-sự huyện đến bảo rằng tờ khai hôm trước vì sự tên nhỏ viết lầm chăng, cho nên lại bảo hai bà lên huyện khai lại lần nữa, thì hai bà ấy lại cũng khai y như lần trước.

Mấy hôm sau thấy tòa án tỉnh Hà-đông đòi bà sư và bà vãi lên, thì bấy giờ hai bà mới biết là quan gian đã bắt được rõ, mà tòa ở gia việc trộm lắng xăng tối. Bà vãi bà sư đến trình là cướp chứ không phải là trộm, và quan gian phi có khai-hối, có lên đuốc, có lấy lễ, và đồ đạc lại có chém người bị thương nữa, thế là một việc cướp to, chứ không phải là việc trộm xoàng. Và lại, khi tuần phu nghe tiếng hô hoán đến cứu, ra ngã ải cổng làng thì bị gai chông rắc ở đường, như vậy đủ biết rằng quân hung đồ ấy lập tâm hành hung. Mong rằng quan trên sẽ xét cho ra vì đâu mà việc cướp to như thế lại hóa ra việc trộm loàng xoàng.

X. lai cảo

VIỆT-TRÌ

Nạn xe lửa. — Một người đàn bà tên là Phan-thị-Nhất, 24 tuổi, quán làng Minh-nông, huyện Phong-Điền lấy chồng cùng làng tên là Võ-văn-Luân, sáng mồng 6 tân vừa rồi ở nhà mang đòn gánh và lợi ra đi theo đường sắt xuống làng Tiên-cát xin ngon mía cho trâu ăn, không rõ xảy ra làm sao, bị huyền xe lửa tiến sát ở dưới lên đến ki-lô-mét 76 + 578 nghiến nát đầu, đứt cả hai tay phải, cụt bàn tay trái và mình mẩy sây sát nhiều. Tội nghiệp, xác nằm đấy không ai biết. Lại bị chuyến xe lửa thứ hai đuổi lên đè qua lần nữa thì người chồng mới biết tin chạy với ô mạc đến kéo xác ra bên đường sắt, vừa xong thì có chuyến xe lửa trên lại về qua đến đấy. Quan huyện sở tại và quan thầy thuốc có đến khám, đã có phép mai táng. Nhưng tội sáng hôm sau, lại có lệnh bắt đào mả để mổ xác khám lại, vì nghi rằng không có mưu đình với đường sắt. Sự đã xét ra là chết về nạn xe lửa thật.

KIẾN AN

Tháng cũ-mật. — Ngày 4 janvier vừa rồi, một người chủ hiệu buôn kia tên là Trần-văn-Thi, khi trước giấc sớm dậy, gọi đứa đầy tớ tên là Trần-v-Niên mới ruổi cược 5 nghìn, gọi mãi cũng chẳng thấy nó đâu, trông lên mắc áo thì đã thấy khăn áo bỏ đâu mất cả, lại ra đứa đầy tớ bắt lương ấy đã khoảng sáu bảy nhân của chủ mà trốn mất rồi. Lập tức cho người đi trình sở sen đầm, nhưng hiện vẫn chưa tìm thấy.

VIỆC KINH-ĐÔ

Dụ nói về việc cho mấy người Trung kỳ Bắc-kỳ làm việc ở các hạt khác trong xứ Đông-pháp đối thụ quan hàm. — Có mật viện thần: Nguyễn-hữu-Bài, Hà-đắc-Trung, Thân-trọng-Huề, Võ-Liêm, Trần-đình Bách, Phạm-v-Thụ, phụng thượng-dụ.

Chiếu cứ nghị-định của quan Khâm-sứ Trung-kỳ ngày 18 tháng 7 năm 1920 nói về khoản cho mấy người làm việc Bảo-hộ ở Trung-kỳ được đổi-thọ quan-hàm;

Chiếu theo dụ chuẩn ngày 26 tháng 12 năm 1918 và ngày 31 tháng 7 năm 1923 nói về cho được chức hàm mấy người Nam làm việc ở Bắc kỳ (có lời nghị-định thi-hành của quan Toàn-quyền về ngày 3 tháng 1 năm 1919 và ngày 24 tháng 8 năm 1923);

Dụ chuẩn như thế này:

Những người Trung-kỳ và Bắc-kỳ làm việc ở các hạt khác trong xứ Đông-pháp thuộc về dưới quyền quản trị của quan Toàn-quyền và thuộc về hạng ở bản-xứ, vì thời em như người Trung-kỳ làm việc ở Bắc-kỳ, danh dự cũng có liều theo chức-sự khi thăng mà định, như là đã biểu định theo dụ-chuẩn ngày 31 tháng 7 năm 1923 đã nói trên.

Người nào nguyên có văn-bằng tốt-sanh, ấm-sanh cũng người nào bổ-dụng tại trước ngày 9 tháng 7 năm 1920 đều được chiếu theo các lệ nói trong tờ thông-tư của quan Thống-sứ Bắc kỳ vừa nói trên mà thưởng có quyền lợi. Khâm-thử.

Số học-trò thi đỗ Sơ-học bằng cấp mới năm mới thêm nhiều. — Người ta qui-tương theo Pháp-học mấy năm lắm mà cũng có ích lắm, nên mỗ năm số học-trò đỗ bằng-cấp Sơ-học càng thấy đông lắm.

Năm cứ thống tỉnh số học-trò toàn hạt Trung-kỳ trong một thời-kỳ mười năm rõ thấy: năm 1914, 123 người con trai, 9 người con gái. — Năm 1915: 88 người con trai, 6 người con gái. — Năm 1916: 107 con trai, 3 con gái. — Năm 1917: 151 con trai, 5 con gái. — Năm 1918: 179 con trai, 3 con gái. — Năm 1919: 426 con trai, 12 con gái. — Năm 1920: 274 con trai, 11 con gái. — Năm 1921: 457 con trai 27 con gái. — Năm 1922: 597 con trai 26 con gái. — Năm 1923: 605 con trai 24 con gái. — Năm 1924: 853 con trai 48 con gái.

Xem đó thì sẽ thấy cái tiến-đô sự học của nước ta qui hướng theo văn-minh tân-học càng ngày càng nhiều, thì cựu học của nước ta càng ngày càng giảm vậy.

Sự kiến tạo nhà cửa năm 1925 trong xứ Trung-kỳ. — Có tin rằng qua năm 1925 này tại Trung-kỳ sẽ làm thêm ở Vinh một cái trường học lớn để dạy lớp thành-chung tốt-nghiệp giá tiền 14 vạn. — Tại Phan-thiết làm nhà thương chữa bệnh đau mắt giá tiền 40.000. — Tại Nha-trang làm nhà khách-sạn mười hốp ông giá tiền 82,000. — Tại Huế làm một nhà khách-sạn bốn mươi phòng số tiền 150.000.

Nghe đâu nhà khách-sạn bốn mươi phòng ở Huế, sẽ làm đẹp lắm và cách dùng ăn ngủ ở nhà ấy thì cực kỳ sang trọng, chớ chẳng phải liều thường. Được như thế thì Kinh-đô lại thêm có nơi cư trú tiện nghi cho các bậc danh-công cự-khanh phú-thương-giả đi thường đến đó lắm. Ý xây này, mà xưa nay vẫn chưa được tiện ý về sự khởi cư không được sang trọng.

Sự lập khách-sạn ở Huế là một sự rất thiết-yếu lại rất cần dùng, nay nhà nước lập ra đó mà khách-sạn bốn mươi phòng thì thôi chẳng chán gì là khách-sạn, thế thì sự lập khách-sạn cho người Âu-Tây ở xứ nầy tưởng không ai làm kịp, duy có khách-sạn của người Á-đông thì chưa có thật, còn sự ấy tưởng cũng nên trù-liệu mà làm đi, tưởng cũng là một điều rất đáng rất phải vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Tháng cũ mật. — Đêm hôm mới rồi, vào nỗi hai ba giờ sáng, nhà thị Ân ở Quán gió bị mất một mẻ trộm khá to, công cả tiền nong và đồ tư trang đến hơn bảy trăm bạc. Quân trộm bao gan đến nỗi ở nhà ngoài có đầu chúng quan viên đương xăng-tê ca hăm với nhau mà dám lẻn vào buồng xách mấy cái rương ra vê nhẹ rồi bỏ hòm rương lại mà đi. Đến khi tan cuộc rượu, chị em vào thấy cửa sau nọ mở rụng rời nỗ đốt ra hô hoán lên thì chúng đã đi xa rồi.

Tết nhất đến nơi, người ta có bộ áo mới mà chúng cướp khoản thế thì ra những quân này không biết thương cô đầu hay sao?

QUẢNG-BÌNH

Thóc cao gạo kém. Ở bản-tỉnh hiện nay từ thành thị cho đến thôn quê, đâu đâu cũng thấy kêu hiếm gạo, tình cảnh thực là khẩn-khoản; tuy mấy năm vẫn thế nước, cũng có năm mất mùa song không có cái hiện-tượng như kỳ này. Phần thì vì các đầu-chủ miền thôn-quê thất nghiệp nên cao giá lúa, phần thì vì đó này trời làm động luôn, bỗ nhóc ghe mành k ông dám chạy, các thương-gia không thể chở gạo các xứ đến được.

Vì thế nên thị giá thóc gạo cứ cao vọt lên, mỗi đấu bữa thường-dân tháng chạp mới có được vài chiếc ghe gạo đến. Quan tỉnh có mua để bán vốn lại cho dân, kẻo sợ người môi-giới tùng-tung thì-lợi, ăn lời một lớp-lớp thì thiệt hại cho người mua lẻ lắm, tưởng cách ấy thì-hành ra, cũng có phần đỡ cho dân nghèo được ít nhiều vậy.

TOURANE

Giúp người bị nạn. — Số tiền lạc-quyên của toàn hạt nhượng-địa, về sự cứu giúp các nạn bị tai hại lụt bão, tổng kê như sau này:

Thành-phố Đà-nẵng 50 p.; hội-đồng thành-phố và các quan thủ-hiến 212 p.; các hàng pháp thương và hội-đồng tiết lễ 520 p.; các quí-quan sở Thương chính 60 p.; các quí-quan sở Hỏa-xa 60 p.; các nhà đèn-điền Pháp 182 p.; các viên quan ngồi Nam sở Y-tế 15 p. 20; trại lính khố-xanh 6 p 80; các quan viên người Nam sở Thâu-thuế 2 p. 20; các viên quan Nam sở Trước-bạ 13 p.; các viên quan người Nam sở Kế-toán 21 p. 80; trại lính khố đỏ 31 p. 55; họ-trò 6 p. 40; hội Sport-Tourane 30 p. 85; hội Hữu-ái Hỏa-xa 210 p. 65; hội Hữu-ái Bưu-điện 55 p. 20; hội Hữu-ái Thương-chánh 132 p. 70; ông Nông, công, Thương tương-tế 273 p.; Bang Triều-châu 21 p.; bang Hải-nam và AKas 110 p.; bang Phúc-kiến 95 p.; bang Quảng đông 105 p.; dân cư người Nam trong Nguyong-địa 1 3 p. 90; các viên người Nam tòa Đốc-lý và Lục-lộ 37 p 70; các viên Lý Nam sở Công-sản 12 p. 80; các viên người Nam tòa án 2 p. 90; các nhà thương Ấn-độ 7 p.

Tổng cộng được 2.972 đồng, sáu hào tám xu.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Hội đồng trị sự chúng tôi nói để các ngài biết rằng, có nhiều ông hội-viên muốn bán cổ phần và có nhiều ông hội viên muốn mua cổ phần thêm nữa. Vậy ông nào có cổ phần muốn bán xin viết giấy lại cho chúng tôi biết và gửi cả giấy cổ phần ký tên sẵn lại mà lấy tiền:

Chúng tôi xin nhắc để các ngài biết rằng theo như điều thứ sáu hợp hội đồ g, việc nhường cổ-phần cho người ngoài thì hội đồng trị-sự có thuận mới bán được.

Chúng tôi gửi tờ thông đạt này là vì có mấy ông hội viên vì tư lợi, bất đắc chi, đem bán cổ-phần và mượn tiếng hội « Sán nhiên-đài » để gọi cổ-phần « mà lập nhà » hát khác. Thật sự thì hội « Sán nhiên-đài » trước có dự định gọi thêm cổ phần để mở mang cho thành một nhà hát thật to, nhưng mà chưa có loan báo nhất định,

Tối thứ hai 12 Janvier 1925
MINH QUANG CHIẾT TỰ

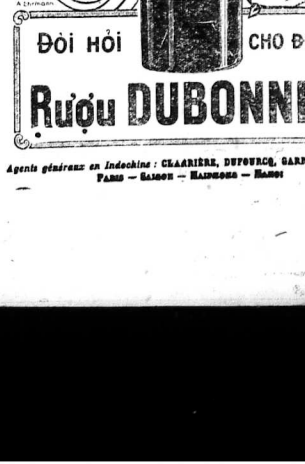
Giỏ giang châu dai ông già,
Ngồi trên nhời sự xuất thế mà cũng may.
Sự nhà đến lúc đỏ hay.
Rõi ra mới biết mưu thầy lượng quan.

Tối thứ ba 13 Janvier 1925
NGHĨA BẠN TÌNH CON

Khuyên vợ đi lấy chồng,
Chết con mà cứu bạn.
Trinh nghĩa vẹn vẹn hòa hai,
Nhục vinh đã có hạn.

A-LÔ !!! A-LÔ !!!

Ngài đã xem Hội chợ Hanoi thắng cát gì là nên lưu-ý nhất?
— Allô! Tôi thấy mấy cái xe-đạp Prance Sport, Venus và Phillos là nên lưu ý nhất, vì nó rẻ đẹp và lại vừa bền lắm.
— Allô! Thế mang tiệt-cho bán ở đâu?
— Allô! Tôi nghe đâu bán tại hiệu TIẾT-HIẾU-TRUNG dit TRÚC-THÀNH, số 88, Place Negret (Phố cửa Nam) Hanoi.
— Allô! Tôi nghe đâu hiệu ấy bán nhiều hàng hạ lắm phải không?
— Allô! Phải đấy!!
— Merci. Au revoir!!

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

Tết Nguyên-đán

Nay mai đã đến tết Nguyên-đán. Cha mẹ anh em sắp đến ngày được xum-họp đoàn-viên. Ta sẽ được thấy những người ta mến-yêu vì công-việc làm ăn mà xa nhà xa cửa. Người già, người trẻ, vui vẻ về cái buổi họp mặt ấy. Ai nấy tự hỏi nên mua quà gì bây giờ, Con cái thường tìm của cha mẹ thích mà tặng người. Nhưng các cụ già nuôi tuổi tác kia thì các cụ thích gì? Ta nên làm quà các cụ những thứ các cụ thích mà lại có ích cho các cụ. Ấy người làm con ai cũng phải tự hỏi câu ấy. Nên biếu các cụ những vị làm cho các cụ thêm mạnh mẽ, thêm vui vẻ, một thứ bổ bổ các sức-khỏe một thứ uống vào ngon miệng, một thứ rượu êm-dịu, bổ mà làm cho ngon cơm. Ta tưởng tìm được thứ quà như thế là hơn cả Rượu Tonique Tonkinois là một thứ rượu rất tốt, được Đại-nam Hoàng-đế đã ban khen thực là một thứ rượu nên dùng lắm.

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lộ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Rượu ấy bán ở hiệu **MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, nhà ba chuông.** *Nên đến ngay mà mua. Thường đến vụ tết, ông Montès bán nửa giá: Tonique Tonkinois* **2 $ 00** *một chai.*

NƯỚC HOA (các thứ):
«AZURÉA» «FLORAMYE» «IDÉAL RÊVÉ»
Mỗi lọ giá . . . . **1 $ 10**
EAU COLOGNE RUSSE
Lọ nhỏ. . . . . **0 $ 80**
Nửa lít. **1. 60**

茶名子獅泰金

Từ khi văn-minh khai hóa đến nay, phàm vật gì cũng vậy, cứ cạnh-tranh mới có tiến-bộ, cứ so-sánh mới biết tốt-xấu, như bản hiệu từ khi khai chương đến nay đã từng ngót trăm năm, bắt sức nghiên-cứu về một nghề cao, không những hợp với-sinh mà thôi, lại có mùi thơm ngào-ngạt như hoa mới nở pha đi pha lại vẫn như thường, cho nên nhà thì-nghiệm và đến-xảo ở đất Trung-hoa đã công nhận cho là chế hiệu cao Sư-tử này là ưu đẳng, ưu nhất Nhà-nước mở kỳ Hội-Chợ này có đủ cả mặt người Viễn-đông tạ, cho nên bản-hiệu cũng gửi vào một phần đủ phô cương cái tài-tình chế-tạo tại gian số 25 dãy T, để thừa tiếp cho qui ông bà, và đặt riêng phòng bán tại Hội-Chợ gian kỳ, để qui quan mua về so sánh mới biết là bản-hiệu nói sao có vậy.

KIM-THÁI
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
HANOI: Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.
2101

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BAO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đường khí huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng thức đêm, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Gouttes de Virginie

chỉ uống lọ khỏi đi khỏi bệnh.

Giá bán: 1 $ 20 một lọ

Phố hàng Giấy, số 35 — Namdinh.

Bản-hiệu chuyên nghề làm thuốc nội ngoại khoa, chữa luyện cực tinh tế chữa đủ các bệnh mới, bệnh lâu, bệnh nguy hiểm trong, sẽ sàng phác cần chữa cũng được hồi sinh khỏi tử gấu, có lấy phải giá, người nghèo cũng qua không tiền xin thuốc cũng cho.

Chữa các bệnh như sau này: đàn ông mộng tinh, gi tinh, lậu tinh, hoạt tinh, lãng tinh không kể dai bổ hết nguyên không điều, huyết hư, huyết đau, xu ra hải, huyết tích, khí hư, bạch đới kinh thấy ra liên miên, sinh ra trăm chứng đau bụng, đau đớ kinh niên, ho lao, đàm suyễn, hải tesi, phá thũng, phong thấp nổ chứng, sỏi rát, nổi nóng, thổ huyết, khạc huyết, lị huyết, tả lị giá mãi hộp 1$00, đau mắt mộng gà mãi chai 1$50.

Lộn giang mai

Bản hiệu chia ra hốn chứng lên chữ hễ thứ thuốc lậu độc, lên tinh, lên huyết, tai lên, giang mai ho chứng dang độc ho cam giang lậu, các bệnh không giống nhau, chứng thời ở trong, chứng thời ở ngoài, vì có nghi mắc bệnh nhờ thuốc sau mắt để mà người đàn bà lại sinh ra bệnh khí hư, bản-hiệu chế tổ các thứ thuốc chữa các bệnh giang lên khỏi và không hại gì đến đường sinh dục mà người đàn bà không sinh bệnh khí ho được.

Thuốc lên giá 1$00 một chai.
Thuốc giang 1$50 một chai.
Thuốc bổ 1$00.
Ống thụt 0$50.
Có bán thuốc chữa thuốc phiện nghỉ nào ăn đã lâu nằm nằng nằng khái, mỗi trai giá 1$00, chai con 1$50.

Quí khách ở xa viết thư về hỏi bệnh bản-hiệu gửi thuốc đến ngay gửi cách lĩnh hóa giao ngân.

TAM-TÍNH-Y-TÔN
Đại hàng Giấy, số 35 — Namdinh.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Uroformine

Giá 1$80 một hộp

PHẨM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon

Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè già lá cho nên gìn giữ dẫu thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU
số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 76, phố hàng Trống Nam-định
Kính cáo

MỘT HỘP THIỆT THUỐC HƯỚN

VALDA

dùng trong lý, ngừa phải lúc thì đủ ngăn ngừa

Khỏi đau đớn giọng, khỏi đau phổi và đủ trừ các bịnh

NHỮNG LÀ

Sổ mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngoạt cảm, hoặc cảm nhiệt nổi xám, vàn, vàn.

MÀ NHỨT LÀ PHẢI ĐỜI CHO ĐỤOC

THIỆT THUỐC HƯỚN

- VALDA -

bán đựng trong hộp mà thiệt, trên nắp hộp nhớ phải có chữ hiệu

- VALDA -

mới thiệt phải

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh lậu là một bệnh rất khó chữa. Muốn cho tuyệt được nọc, tất phải tiêm thứ thuốc trừ trùng lậu (Vaccins anticonocciques). Song các lị hoa và ở Hanoi, cũng ít người biết dùng cách tiêm đó.

Nếu không muốn dùng tiêm thì có thể dùng vaccins bằng ống viên:

Rhéantine Lumière

thuốc hoàn bằng viên.

Cách dùng: *2 viên buổi sáng.*
2 viên buổi chiều

Giá: 1$20

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh lậu là một bệnh rất khó chữa. Muốn cho tuyệt được nọc, tất phải tiêm thứ thuốc trừ trùng lậu (Vaccins anticonocciques). Song các lị hoa và ở Hanoi, cũng ít người biết dùng cách tiêm đó.

Nếu không muốn dùng tiêm thì có thể dùng vaccins bằng ống viên:

Rhéantine Lumière

thuốc hoàn bằng viên.

Cách dùng: *2 viên buổi sáng.*
2 viên buổi chiều

Giá: 1$20

祥和裕
YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

65, Rue des Cantonnais, 65

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ các nhiều, hàng tân nhất lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ

Có bán cả hàng ta (Bắc-kỳ, như the, crepon, lĩnh, lọa, bông, quế, sản vàn, vé hàng Saigon như lĩnh, the, sản vàn.

Nay mới có áy các mũi, lăng thêm, mượn đan mũi mới màn rộng lĩnh. Những hàng này bản hoàn tăng tiền, chỉ không bán lỗ mà không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể sổ được.

Quí-khách ở gần nên đến bản-hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản-hiệu sẽn gửi contre remboursement.

Cửa-hạnh
2016 YU-WO-TSEONG

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu mai)

Thuốc này thực đáng làm nổi danh tiếng cho người bào chế ra, vì nó đã đã dùng khắp trong các nhà thương và các chỗ nuôi người ốm ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm quí-báu, lấy làm tin dùng, vì là một thứ thuốc có giá trị đặc biệt: Hãy xin kỳ cần thứ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi: bệnh suy nhược: ăn đau ống, đau bà; bệnh thứ thần của con gái đến thì; bệnh yếu đuối trong khi thai nghén, trong khi có sữa cho con bú; bệnh một khọe quá về sự làm ăn, bệnh ngọc ngắn, bệnh đau lưng, đột gân, vân vân.

Chỉ dùng vài lọ thuốc Dragées Rabuteau (hiệu đầu mai) thì các bệnh ấy đều thuyên hết.

Ở các hàng bào chế to đều có bán sẵn.
2056

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp thường sốt lạnh, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

CÁC NHÀ THẦU KHOÁN! CÁC NHÀ CHỦ MỚI

NÊN CẨN THẬN!!!

VỀ VIỆC KHÍ DỤNG MÒN MỎI ĐI

NÊN MUA KHÍ DỤNG

S. A. C. M. TOÀN BẰNG THÉP NGUYÊN

CÓ THỂ DÙNG ĐẾN KHI MÒN HẾT MỚI THÔI

CÓ CHỨA SẴN NHIỀU — TIẾP ĐƯỢC THƯ GỬI HÀNG NGAY

CÓ CÁC KIỂU ĐỂ ĐẶT CÁC MÁY

CHỞ CÁC NHÀ MÁY, NHÀ MÁY ĐIỆN, MÁY HƠI, CỐ ĐỒ DÙNG VỀ NÔNG NGHIỆP, V. V.

Société ANONYME de CONSTRUCTIONS MECANIQUES à HAIPHONG. Giấy nói: N° 62. Tên viết tắt: CABESTAN

MUỐN BÁN:

Một chiếc ô-tô hiệu Berliet, 12 mã-lực, bảy tám chỗ ngồi. Còn mới nguyên — Nhiều đồ chữa, lốp ruột mới.

Giá tiền: **1.700 $**

HỎI TẠI:

GARAGE BOBILLOT, 7, Boulevard Bobillot, Hanoi

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN CRUET

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU DẠ DÀY LÉO VÀ GAN CỔ

PHƯỚC PHÁP — 2 PHÁP QUỐC DƯỢC SƯ

HIỆU BÀO-CHẾ CHASSAGNE

E. LAFON & R. LACAZE

Có bằng bào-chế hạng nhất ở Đại học-đường Paris

KẾ NGHIỆP

59, Phố Paul Bert, ngay trước hiệu G. M. R. (hiệu Gô-đa) và Hồ Hoàn-kiếm

Nhân dịp ngày tết Nguyên-đán

Từ ngày 19 tháng chạp ta đến ngày mồng 9 tháng giêng ta

Ai mua hàng được 0$50 sẽ được biếu một lọ nhỏ rượu:

VIN TONIQUE RÉGÉNÉRATEUR

của Giáo-sư J. K. WATSON

là một thứ thuốc bổ mạnh nhất để trị các bệnh huyết suy, đau gân, bệnh ghịp bệnh sốt rét rừng

Một lít 2 $ 50. — Nửa lít 1 $ 80

AI MUA THUỐC ĐẾN HƠN 2 $

SẼ BIẾU:

Nước hoa hoặc rượu mùi hạng quí

Những rượu mùi rất tốt nên mua mà uống tết

RƯỢU QUI QUINA BANYULS
2 $ 00 một chai lít

RƯỢU QUINQUINA SAMOS
2 $ 25 một chai lít

RƯỢU KOLA COCA
2 $ 25 một chai lít

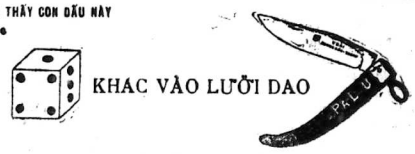
Dùng toàn những chất bổ thượng hạng

Bán ở hiệu Bào-chế **CHASSAGNE**

KÍNH TẶNG

Hiệu thuốc L. BLANC ta vẫn gọi là hiệu LẠP-LANG, ở phố Tràng-tiền, số nhà 31, Hanoi, có lời báo-cáo rằng: Kể từ rằm cho đến 30 tháng chạp ta (từ 9 đến 24 Janvier 1925) ông bà nào mua thuốc của bản-hiệu từ hai đồng bạc trở lên, bản hiệu xin kính tặng một chai rượu bổ « Œno Kola Coca » để dùng uống tết. Thứ rượu này rất ngon và rất tốt cho người bản-xứ. Vậy xin mời các ngài lại mua mà lấy thưởng.

CÓ THẤY CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền.

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Phố Paul Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes

HANOI

KHĂN QUÀNG CỔ nửa len sắc bleu marine có tua. giá. . .		7 fr. 25
KHĂN QUÀNG CỔ toàn len sắc trắng dài 1 m 80 có tua, giá.		20 fr. 00
TẤT VẢI toàn sắc. . . . . Một đôi giá:		3 fr. 00
TẤT VẢI mắt nhỏ, gót dày, đen và các sắc.	»	8 fr. 50
TẤT LEN dường mắt nhỏ sắc đen	»	16 fr. 00
TẤT PHIN THÊU, gót và múi dày, đủ các sắc.	»	22 fr. 00
BAO TAY đan bằng sợi, cổ tay sắc nâu và sám.	»	2 fr. 75
BAO TAY đan bằng len	»	6 fr. 95
NỊT TẤT Bodton Garter giây bằng cao-xu bọc tơ.	»	10 fr. 00
MỘT LÔ các thứ giấy, da boxcalf và chevreau.		70 fr. 00
MŨ THÂM trong lót tơ, giây buộc bằng gia đẹp lắm, giá. . .		30 fr. 00
Ô VIỀN, cán sắt gọng thép bốn lâm, giá		25 fr. 00
ÁO TƠI DẠ kiểu mới hay là có giây buộc, giá. . 50 fr. 175 fr.		250 fr. 00

Boîte postale N° 40 — Téléphone N° 126 — Adr. Tél. : NAVIRENIS

VỚI 2$ QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500,000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lối cuối tháng này, ngày 30 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đông 30 quan thêu như các chiếu khác, mỗi tháng sẽ. Nhưng mỗi ngày chỉ có ra mấy số, có thể làm nên giàu có được.

Nếp tiền tên đau được, ngày sau số về, chỉ mình mình có quyền số-hữu, mà lần rút số nào cũng được dự như thế là đúng với tiền rồi vậy, nếu về sẽ nên mình trong số được lĩnh nguyên cả lô. Mỗi cái vé PANAMA thế nào cũng trúng một lô, giá tiền lên đến 500.000 nhỏ đến một 1.000 quan, không có cũng được hoàn lại vé quan.

Thực là một cách đặt lời chắc chắn và lợi nhất

Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

126 lô	500.000 quan	253 lô	2.000 quan
127 lô	250.000 —	1.266 lô	2.000 —
253 lô	100.000 —	12.650 lô	1.000 —
253 lô	10.000	1.737.682 lô	400 —

Có vé được dự các cuộc rút số mãi cho đến khi số vé của mình trúng thì thôi

Mỗi tên rút số đi nhiều được mỗi số, số cho số trúng số, mà không phải giá tiền. Mỗi lô có bao nhiêu tiền được lĩnh hết các số, các người mua đúng với các vé trúng cả, người mua vé lúc nào muốn đến lấy tiền được, đúng theo điều luật riêng ngày 12 Mars 1900. Điều luật ấy giữ nơi mọi phần chủ — hễn vào người vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cách nào rút số, thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CREDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Imp. TRẦN-VĂN-LÂM